

ΠΑΡΑΚΛΗΤΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΕΤΟΣ 19° ΤΕΥΧΟΣ 103°

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ίδιοκτήτης:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Υπεύθυνος Ύλης:

Σταύρος Όλύμπιος

Διευθυντής Γραφείου Ποιμαντικής Διακονίας

Διευθύνεται

από Συντακτική Έπιτροπή

Διεύθυνση:

Όδος Αγίου Ανδρέου 306,

Τ.Θ. 56091, Τ.Τ. 3304

Λεμεσός - Κύπρος

Τηλ.: 00357-25864311

Ίστοσελίδα:

www.imlemesou.org

Συνδρομές:

Έσωτερικού €7

Έξωτερικού €10

Τιμή Τεύχους: €1

Έξωφυλλο: Άγιος Ίωάννης ό Έλεήμων,
τοιχογραφία στό Καθολικό τής μονής τού
Άγ. Νεοφύτου, 16ος αί.

Όπισθόφυλλο: Άγ. Ίωάννης ό Έλεήμων
εϋλογών τήν πόλιν τής Λεμεσού, τοιχογρα-
φία στόν όμώνυμο ναό στή Λεμεσό

Οί άρθρογράφοι έχουν τήν απόλυτη ευθύνη τών
απόψεών τους

Ήχος β΄. Τά άνω ζητών.

Τόν πλούτον τόν σόν,
έσκόρπισας τοίς πένησι,
καί τών ούρανών
τόν πλούτον
νύν απείληφας,
Ίωάννη πάνσοφε,
διά τούτο πάντες
σε γεραίρομεν,
έκτελοῦντες
τήν μήμηγ σου,
τής έλεημοσύνης
ώ έπώνυμε.

Κοντάκιον.
Άγίου Ίωάννου
τού Έλεήμονος

Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων Πολιούχος τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ 1400 χρόνια ἀπό τὴν κοίμησή του (619-2019μ. Χ.)

τοῦ κ. Σταύρου Ὀλύμπιου

Διευθυντοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς Διακονίας Ι.Μ.Λεμεσοῦ

Ὅπως εἶναι γνωστό στους φιλόθεους ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας, ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ ἔχει ἀφιερώσει τὸ ἔτος 2019 στὸν Πολιούχο καὶ προστάτη Ἅγιό της, τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Ἐλεήμονα, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 1400 χρόνων ἀπὸ τὴ μακαρία κοίμησή του. Σκοπὸς τῆς ἀφιέρωσης αὐτῆς εἶναι νά δοθοῦν στὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερα στοιχεία καὶ πληροφορίες γιὰ τὴ ζωή καὶ τὸ πολύπλευρο ἐκκλησιαστικό, θεολογικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἁγίου Πατρός τῆς Ἐκκλησίας μας. Θὰ μπορεῖ ἐπίσης νά θαυμάσει τὸν βίο καὶ τὴν ἀγγελιομίμητη πολιτεία του, ἡ ὁποία συγκινεῖ ιδιαίτερα ἀλλὰ καὶ μεγαλουργεῖ στὴν ἀρετὴ καὶ τὸ γεγονός τῆς ἐλεημοσύνης του πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς πάσχοντες, τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς πονεμένους, μέ μοναδικὸ κίνητρο τὴν ἀκλόνητη πίστη του στὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό καὶ τὴ θερμουργὸ ἀγάπη του πρὸς Αὐτόν καὶ τὸν κάθε συνάνθρωπό του, σέ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε ἡ Ἐκκλησία μας νά τοῦ

προσδώσει τὸ ἐπωνύμιο Ἐλεήμων.

Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις τῆς Μητροπόλεώς μας εἶχαν ὡς ἐπίκεντρο τὸν Πολιούχο Ἅγιο μας σέ μία προσπάθειά της νά βοηθήσει τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, νά βοηθήσει ὅλους μας, νά ἀνανεώσουμε τὴ σχέση μας μέ τὸ πρόσωπό του, ἀλλὰ καὶ μέ τὴν ἐλεημοσύνη κατὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου: «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» γιὰ τὴν καλύτερη γνωριμία τοῦ Πολιούχου Ἁγίου μας.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ ἐξέδωσε καλαίσθητο τόμο, πού περιέχει τὸν βίο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονα πού

συνέγραψε ὁ Ἅγιος Λεόντιος Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως, σέ μετάφραση στὴ νεοελληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸν κ.Γιώργο Κυθραιώτη καὶ μέ ἐκτενὴ εἰσαγωγὴ ἀπὸ τὸν Πανοσιολογώτατο Ἀρχιμανδρίτη τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μόρφου π.Φώτιο Ἰωακείμ, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐπιμέλεια τῆς ἔκδοσης. Κατὰ τὴν ἑναρξὴ καὶ τὴ λήξιν τοῦ ἐπετειακοῦ ἔτους τελέστηκαν Ἀρχιερατικὰ Συλλειτουργὰ προϋσταμένων τῆς μὲν ἐνάρξεως ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας

κ.Ίωάννης τῆς δέ λήξεως ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.Θεόδωρος Β΄. Κάθε μήνα ἐτελεῖτο στὸν ὁμώνυμο ἱερό ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος τῆς πόλεώς μας, Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, προΐσταμένων ἁγίων ἀρχιερέων τόσο ἀπὸ τὴν Κύπρο ὅσο καὶ ἀπὸ ἄλλα Πατριαρχεῖα καὶ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες.

Κάθε μήνα ἐπίσης ὀργανώνετο ὁμιλία στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεως ἐπὶ διαφόρων πνευματικῶν θεμάτων μὲ ἀναφορὰ πάντοτε στὸν Ἅγιό μας, ἀπὸ ἱεράρχες τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδας καὶ ἄλλους διακεκριμένους ὁμιλητές.

Δυὸ Θεολογικὰ Συνέδρια τὸ Δ΄ καὶ Ε΄ τῆς σειρᾶς τῶν Συνεδρίων πού ὀργανώνει ἡ Μητρόπολή μας, σέ συνεργασία μὲ τὸ τμῆμα θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Λευκωσίας, ἦταν ἀφιερωμένα στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸ ἔνα τὸν Νοέμβριο τοῦ 2018 καὶ τὸ ἄλλο τὸν Νοέμβριο τοῦ 2019 .

Δυὸ ἐπίσης ἐπιστημονικὰ Συνέδρια τὸ Δ΄ καὶ τὸ Ε΄ πού ὀργανώνονται κατ' ἔτος ἀπὸ τὴ Μητρόπολη Λεμεσοῦ ἦταν ἐπίσης ἀφιερωμένα στὸν Ἅγιό μας.

Τὸ ἐπετειακὸ ἔτος, ἀφιερωμένο στὸν Πολιούχο Ἅγιό μας διανθίστηκε καὶ μὲ πολιτιστικὲς-καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις μὲ ἐξαιρετικούς καλλιτέχνες καὶ πλούσιο πρόγραμμα μίᾶ στό Δημοτικὸ Κηποθέατρο καὶ δευτέρη στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλε-

ὡς μας ἀπὸ τίς Κατηχητικὲς μας συνάξεις . Μὲ ὅλες αὐτὲς τίς ἐκδηλώσεις καὶ ἄλλες μικρότερες ἢ πόλη μας καὶ ἰδιαίτερα ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ ζήσει κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους σέ κλίμα πνευματικῆς εὐφροσύνης καὶ ἀνάτασης καὶ νὰ γνωρίσει καλύτερα τὸν πατέρα μας Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Ἐλεήμονα.

Ὁ πάντιμος χορὸς τῶν Ἁγίων καὶ μαρτύρων οἱ ὅποιοι ἀγάπησαν τὸν Χριστὸν «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας των» καὶ ἔμειναν πιστοὶ εἰς Αὐτὸν «ἄχρι θανάτου», ἀποτελοῦν τὸ σέμνυμα ἀλλὰ καὶ τὸν θησαυρὸ τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας. Εἶναι μέτοχοι θείας Χάριτος. Μὲ τὴν ἁγία ζωὴ τους φανερώνουν τὸν Χριστὸν καὶ διδάσκουν, βεβαιώνουν καὶ μαρτυροῦν τὴν ὁδὸν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ζωὴν.

Γιὰ ὅλους μας εἶναι, πρέπει νὰ εἶναι τὰ ἱερά μας πρότυπα γιὰ νὰ περιπατήσωμεν «ἐν καινότητι ζωῆς « καὶ νὰ ἐπιτύχουμε τὴν ἁγιότητα, ἡ ὁποία εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας. «Ἔσεσθε ἅγιοι ὅτι ἅγιος ἐγὼ Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν».

Ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ ἔχουμε τὴ θαυμαστή ἐμπειρία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ ζοῦμε «σύν πάσι τοῖς ἁγίοις». Εἴθε νὰ μᾶς ἀξιώσει ὅλους μας ὁ Θεὸς μὲ τίς πρεσβείες τοῦ Πολιούχου Ἁγίου μας Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονα.

Ἡ Ἐλεημοσύνη εἶναι ἀναγκαία καί εὐεργετική

τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου
Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου

Κατά τόν Εὐεργετινό ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι πολύ ἀναγκαία καί εὐεργετική, ἐνώ ἡ φιλαργυρία εἶναι ἡ χειρότερη ἀπό ὅλα τά πάθη.

Γιατί συμβαίνει αὐτό; Διότι φιλαργυρία σημαίνει ἄρνηση τῆς ἀγάπης. Μόνο ἓνας πού δέν ἀγαπᾷ γίνεται φιλάργυρος. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ δέν εἶναι φιλάργυρος, γιατί ἀγαπᾷ τόν Θεό, ἀγαπᾷ τόν συνάνθρωπό του καί τόν κόσμο ὅλο. Ἀλλά καί κάτι περισσότερο, αὐτός πού ἀγαπᾷ τά χρήματα καί ἐλπίζει σ' αὐτά καί ἔχει ἐπενδυμένη τήν ἀγάπη καί τήν ἐλπίδα του σ' αὐτά, σίγουρα δέν μπορεῖ νά ἀγαπᾷ τόν Θεό πατέρα του, διότι ἔχει παραδώσει τήν ἀγάπη καί τήν ἐλπίδα του στά χρήματα καί στήν ὕλη. Ἔτσι δέν μπορεῖ νά δώσει ἀλλοῦ τήν ἀγάπη του. Ἡ φιλαργυρία εἶναι ἀπιστία, εἶναι εἰδωλολατρία, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, γιατί ἀκριβῶς λατρεύει κανεῖς τά χρήματα. Τά χρήματα βέβαια δέν εἶναι κακό πρᾶγμα. Μπορεῖ ἀξιοποιώντάς τα νά κάνουμε τόσα πνευματικά ἔργα καί ἐλεημοσύνες καί νά πᾶμε καί στόν παράδεισο. Ἐνώ μπορεῖ νά εἶναι κανεῖς φτωχός, ἀλλά νά εἶναι φιλάργυρος καί ἐπειδή ἀγαπᾷ τά χρήματα καί ἔχει ἐπενδυμένα ἔστω σ' αὐτά τά λίγα πού ἔχει τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη του, νά εἶναι χωρισμένος ἀπό τόν Θεό. Ἀντίθετα, μπορεῖ νά ἔχει πολλά χρήματα καί νά μήν εἶναι φιλάργυρος. Δηλαδή τό πάθος εἶναι ἡ φιλαργυρία, ἐκεῖ εἶναι τό πρόβλημα, αὐτό εἶναι πού μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό, γιατί ἀντί νά ἀγαποῦμε τόν Θεό, ἀγαποῦμε τά χρήματα. Μπορεῖ κάποιος νά ἔχει χρήματα, ἀλλά νά ἔχει τήν καρδιά του ἐλεύθερη καί νά ἀγαπᾷ τόν Θεό πατέρα του καί νά τά χρησιμοποιοῖ γιά ἀγαθά ἔργα.

Τό κείμενο τοῦ Εὐεργετινοῦ μᾶς παραπέμπει σέ ἓνα ἀπόσπασμα ἀπό τό Γερο-

ντικό. Ὁ Ἀββᾶς Τιμόθεος ὁ πρεσβύτερος εἶπε στόν Ἀββᾶ ποιμένα, «Γέροντα εἶναι μία γυναίκα στήν Αἴγυπτο πού πορνεύει, ἀλλά τά χρήματα πού κερδίζει τά δίνει ἐλεημοσύνη». Κι ὁ Γέροντας παρατήρησε. «Δέν θά μείνει πολύ καιρό στήν πορνεία, γιατί φαίνεται πώς ὑπάρχει μέσα της ὁ σπόρος τῆς πίστεως». Μετά ἀπό λίγο καιρό ἐπισκέφθηκε τόν Ἀββᾶ Τιμόθεο ἡ μητέρα του καί ὁ Ἀββᾶς τήν ρώτησε, «ἐκείνη ἡ γυναίκα συνεχίζει τήν πορνεία;». «Ναί», ἀπάντησε ἡ μητέρα του, «καί μάλιστα αὔξησε καί τούς ἐραστές της, πλὴν ὅμως αὔξησε καί τήν ἐλεημοσύνη της». Ὁ Ἀββᾶς Τιμόθεος τό ἀνακοίνωσε στόν Ἀββᾶ Ποιμένα καί αὐτός ξαναεἶπε, «δέν θά μείνει πολύ καιρό στήν πορνεία». Λίγο ἀργότερα ἦρθε πάλι ἡ μητέρα τοῦ Ἀββᾶ Τιμόθεου καί τοῦ εἶπε: «τό ξέρεις πώς ἐκείνη ἡ πόρνη ἠθελε νά ἔρθει μαζί μου, γιά νά τῆς διαβάσεις μία εὐχή;». Μόλις τό ἄκουσε ὁ Ἀββᾶς Τιμόθεος τό εἶπε στόν Ἀββᾶ Ποιμένα. Κι αὐτός τόν συμβούλεψε: «Καλύτερα, πηγαινε νά τήν συναντήσεις ἐσύ». Σηκώθηκε τότε ὁ Ἀββᾶς Τιμόθεος καί πῆγε. Ὅταν τόν εἶδε ἡ πόρνη γυναίκα καί ἄκουσε ἀπό τό στόμα του τόν λόγο τοῦ Θεοῦ κατανύχθηκε, μετανόησε, ἔκλαψε καί τοῦ εἶπε, «ἀπό σήμερα ἀφιερώνομαι στόν Θεό καί δέν ξαναπέφτω στήν πορνεία», καί ἀμέσως ἔφυγε γιά ἓνα μοναστήρι ὅπου ἔζησε καί τελεύτησε θεάρεστα.

Αὐτό τό γεγονός μᾶς διδάσκει πολλά πρᾶγματα. Μία γυναίκα ἀμαρτωλή πού εἶχε μεγάλη αἰχμαλωσία στό πάθος τῆς πορνείας, ὅμως ταυτόχρονα ἔκανε καί κάτι ἄλλο. Τά χρήματα πού μάζευε τά ἔκανε ἐλεημοσύνη. Τό γεγονός ὅτι ἔκανε ἐλεημοσύνη, παρόλο πού ἦταν τόσο ἀμαρτωλή γυναίκα καί εἶχε τόσα βάρη στήν ψυχῇ της, τήν ἀνέβασε καί τήν κράτησε καί δέν τήν ἄφησε νά πεθάνει

μέσα στην άμαρτία. Ο Θεός κάποια στιγμή νίκησε, διότι και η γυναίκα είχε καλή διάθεση και ήταν ταπεινή, παρόλο που η άμαρτία την είχε τελειώς εξευτελίσει. Όταν είδε τον Άββā συγκινήθηκε. Δέν του συμπεριφέρθηκε με άκόλαστο και άναιδη τρόπο, αλλά κατάλαβε ότι ο Άββās Τιμόθεος ήταν άνθρωπος του Θεού. Κατανύχθηκε στην παρουσία του άσκητη και στό άκουσμα του λόγου του Θεού. Τότε άμέσως δέχθηκε και συγκατατέθηκε νά μετανοήσει. Στο τέλος έγινε σκευός σωτηρίας και έσωσε την ψυχή της. Όχι γιατί ήταν άμαρτωλή, αλλά παρόλο που ήταν άμαρτωλή έκανε έργα άγαθά, και διά της μετανοίας και της ταπεινώσεως μπόρεσε και βρήκε την όδό της σωτηρίας, «Εύρω κ'αγώ την όδό διά της μετανοίας», όπως ψάλλουμε στην Έκκλησία. Έτσι κι αυτή βρήκε την όδό της σωτηρίας και άπαλλάχθηκε από τή μάστιγα του πάθους, στό όποιο ήταν ύποδουλωμένη.

Ένα άλλο περιστατικό από τό Γεροντικό αναφέρει: ένας Γέροντας είπε: κάνει κάποιος μερικά καλά και ό πονηρός τόν βάζει νά λεπτολογεί άσήμαντα πράγματα, και χάνει τόν μισθό όλων τών καλών που έκανε. Για παράδειγμα, κάποτε στην Όξύρυγχο, πόλη της Αιγύπτου κοντά στον Νείλο, κοντά σε ένα πρεσβύτερο που έδινε έλεημοσύνη ήρθε μία χήρα γυναίκα και του ζήτησε λίγο σιτάρι και της λέει εκείνος, «φέρε μου ένα σακί και θά σου δώσω». Όταν εκείνη έφερε τό σακί, ό πρεσβύτερος τό μέτρησε με τό χέρι του και χωρίς νά τό σκεφθει είπε στη γυναίκα ότι είναι μεγάλο και την ντρόπιασε με αυτό τόν τρόπο. Τόν ρώτησα λοιπόν: «Άββā τό πούλησες τό σιτάρι;» κι άποκρί-

θηκε, «όχι έλεημοσύνη της τό έδωσα». Τότε πάλι έγώ του είπα, «άν τό έδωσες όλο έλεημοσύνη, γιατί την εξευτέλισες ψιλολογώντας την ποσότητα;»

Αυτό πρέπει νά τό λάβουμε ύπόψη μας, γιατί και έμεις πολλές φορές θέλουμε νά κάνουμε μία έλεημοσύνη. Αντί νά είμαστε άρχοντικοί άνθρωποι, εύγενείς, καλοσυνάτοι και με χαρούμενη διάθεση και εύλογώντας τόν Θεό και τούς άδελφούς μας που μ'ας δίνουν τή δυνατότητα νά κάνουμε αυτό τό θεάρεστο έργο της έλεημοσύνης, γινόμαστε λεπτολόγοι σε πράγματα έλάχιστα και μικρά και χάνουμε τόν μισθό μας από τόν Θεό και άμαυρώνουμε και τό έργο αυτό της έλεημοσύνης. Και λέει ένας Γέροντας:

«Αυτό είναι του πονηρού, για νά μ'ας κάνει νά μολύνουμε τό άγιο έργο τό όποιο κάνουμε, όπως αυτό της έλεημοσύνης. Άφού θά έδινες που θά έδινες έλεημοσύνη, γιατί κάνεις αυτές τις λεπτολογίες και χάνεις τή χάρη του Θεού και

προσβάλλεις και τόν άδερφό σου!»

Ο άείμνηστος Γέροντάς μας μ'ας διηγείτο ένα περιστατικό που έγινε σε μονή του Άγίου Όρους στά χρόνια του πολέμου του 40, όταν υπήρχε μεγάλη φτώχεια. Κατέβηκαν σ'αυτή τή μονή από τά γύρω μοναστήρια, για νά ζητήσουν σιτάρι. Ο ήγούμενος της μονής λόγω του ότι δέν είχαν κι αυτοί τό άπαιτούμενο σιτάρι, άρνήθηκε. Η Παναγία και ό Τίμος Πρόδρομος δέν τό δέχθηκαν αυτό που έγινε, και επέτρεψαν και πήγαν σμήνη από μυρμήγκια και άδειασαν την άποθήκη και βρήκαν την άλλη μέρα τό σιτάρι νά έπιπλέει στη θάλασσα. Έμειναν λοιπόν και αυτοί χωρίς σιτάρι, για νά μά-

θουν νά ἔχουν τήν ἐλπίδα τους ὄχι στά ὑλικά πράγματα ἀλλά στόν Θεό, ἰδιαίτερα οἱ μοναχοί καί οἱ ἀσκητές, πού ὀφείλουν νά ἔχουν τήν ἐλπίδα τους στόν Θεό.

Ὁ Θεός εἶναι πού προμηθεύει τά ὑλικά πράγματα καί ὁ Θεός δέν ἔχει οὔτε οικονομική κρίση οὔτε δυσκολίες οὔτε ἀδυναμίες. Γι' αὐτό πρέπει νά φυλάττουμε τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ καί νά εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ὁ Θεός θά μᾶς τό ἀνταποδώσει ἑκατονταπλασίονα. Ἰδιαίτερα δέ τήν ἐλεημοσύνη. Ὅταν ἐλεοῦμε τούς ἀδελφούς μας κάποια στιγμή ὁ Θεός θά τά ἐπιστρέψει πίσω, διότι ὁ Θεός εἶναι «ἄρχοντας». «Ὁ ἐλεῶν πτωχόν δανεῖζει Θεῶ». Ὁ Θεός τά δανεικά τά γυρίζει πίσω μαζί μέ τόν τόκο, ἑκατονταπλασίονα, ὅπως λέει καί ἡ Ἁγία Γραφή. Ὁ Θεός δέν ἔχει δυσκολία, ἀλλά μπορεί καί ἀπό τήν πέτρα νά δημιουργήσει τά πάντα, ἐκ τοῦ μή ὄντος, ὅπως ἔπλασε τόν κόσμο. Γι' αὐτό πρέπει νά ἔχουμε τήν πίστη μας σ' Αὐτόν καί σέ καιρούς δύσκολους, ὅπως εἶναι ἡ οικονομική κρίση ἢ ἡ περίοδος φτώχειας νά μήν φοβόμαστε νά κάνουμε ἐλεημοσύνη καί νά ἔχουμε τήν ἐλπίδα μας στόν Θεό. Νά ξέρουμε ὅτι ἡ καλύτερη ἐπένδυση τῶν χρημάτων μας δέν εἶναι νά τά κρύψουμε, ἀλλά ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ὁποία θά μᾶς τά δώσει πίσω ἑκατόν φορές περισσότερα. Παρά ταῦτα ὅμως πρέπει νά ἔχουμε πάντοτε τήν ἐλπίδα μας στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἀκόμη ὁ Θεός δέν μᾶς τά ἐπιστρέψει τήν ὥρα πού τά χρειαζόμαστε, γιά νά φανεῖ ἡ ἀγάπη μας καί ἡ προαίρεσή μας, νά χαροῦμε καί νά εὐφρανθοῦμε γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας καί τήν ἐντολή τοῦ Εὐαγγελίου πού κακοπαθήσαμε καί δυστυχίσαμε κι ἐμεῖς λίγο συμπάσχοντας μέ τούς ἀδελφούς μας, οἱ ὁποιοί τάλαιπωροῦνται καί δυσκολεύονται στή ζωή τους.

Ὁ Ἀββάς Ἀντίοχος ὁ Πανδέκτης λέει ὅτι, «ἡ ἀρρώστια τῆς φιλαργυρίας εἶναι πολύ φοβερή καί πολύ καταστροφική. Τήν ὀνομάζει ἀρρώστια, ἀσθένεια. Πράγματι εἶναι ἀρρώστια, γιατί ὅποιος κυριευθεῖ ἀπό αὐτήν εἶναι σάν ἓνα μικρόβιο καί μία μολυσματική ἀσθένεια, πού δέν τόν ἀφήνει

ἤσυχο. Ὅποιος λοιπόν νοσήσει ἀπό τή φιλαργυρία καί ἀνοίξει τίς πόρτες τῆς καρδιάς του καί διώξει τήν ἐμπιστοσύνη στόν Θεό, καί ἀντί αὐτῆς εἰσάξει τήν ἐμπιστοσύνη στά χρήματα καί στά κοσμικά πράγματα αὐτός εἶναι «ἄρρωστος πνευματικά». Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δέν μπορεί νά κατοικήσει στίς ψυχές πού δέν θέλουν νά ἔχουν τήν ἀγάπη τους δοσμένη στόν Θεό πατέρα τους. Γιατί εἶναι ἀδύνατο νά ζήσει σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅποιος ἀγαπᾷ τίς ἡδονές καί τό χρήμα. Αὐτό τό πάθος τῆς φιλαργυρίας ὅταν βρεῖ τήν ψυχή χλιαρή καί ἄπιστη, τῆς ὑποβάλλει κάποιες εὐλογες προφάσεις καί δικαιολογίες. Προφασίζεται κάποιος τά γεράματα, τίς ἀρρώστιες, ὅτι δέν ξέρει τί θά γίνει αὔριο, τί θά συναντήσει καί ὅτι πρέπει νά φυλάγει τά χρήματά του, γιά νά τά ἔχει στό μέλλον καί ἄλλα παρόμοια. Καί ὅπως ἀκριβῶς ἡ θάλασσα μολονότι δέχεται τά νερά τῶν ποταμῶν δέν γεμίζει ποτέ, ἔτσι καί ἡ ἐπιθυμία τοῦ φιλάργυρου γιά χρήματα δέν ἔχει κορεσμό, λέει ὁ Ἀββάς Ἀντίοχος ὁ Πανδέκτης. Ὅσα λεφτά καί νά δώσεις στόν φιλάργυρο δέν χορταίνει ποτέ.

Ἐλεγε κάποτε κάποιος ἑκατομμυριοῦχος: «ἐγώ ξεκίνησα φτωχός ἄνθρωπος, ἀγωνίστηκα πάρα πολύ καί εἶχα σκοπό τῆς ζωῆς μου νά μαζέψω ἓνα ἑκατομμύριο. Ἀγωνίστηκα καί τό μάζεψα. Ὅταν τό μάζεψα εἶπα τί εἶναι ἓνα ἑκατομμύριο, δέν εἶναι πολλά. Νά τά κάνω δυό καί θά εἶμαι ἀναπαυμένος. Ἐκανε ἀγώνα καί ἔκανε δυό. Τότε εἶπε τί εἶναι τά δυό, νά κάνω τρία, νά σπαταλήσω τό ἓνα καί νά μοῦ μείνουν τά δυό. Ἐκανε τρία καί πάλι τοῦ φάνηκαν λίγα. Ἐκανε τέσσερα, πέντε, δέκα, πενήντα ἑκατό καί πάλι δέν χόρτασε. Ἐφτασε στά γεράματά του καί σκεφτόταν νά ἐπενδύσει μέχρι πού ἄκουσε ὅτι: «ταύτη τῇ νυκτί τήν ψυχὴ σου ἀπαιτοῦσιν ἀπό σοῦ». Μέχρι πού ἦρθε ἡ ὥρα νά πάρει τήν ψυχὴ του ὁ ἄγγελος Κυρίου καί ἔχασε καί τήν παρούσα ζωὴ καί δέν ξέρουμε καί γιά τή μέλλουσα, γιατί δέν ἔκανε καμιά ἐλεημοσύνη καί κανένα ἔργο ἀγαθό, παρόλο πού ἔλεγε ὅτι θά κάνει. Ἄν κάποιος βέβαια, δίνει χρήματα στά παι-

διά του ἅς μὴν τό κάνει ὡς ἔργο τῆς φύσεως καί τῆς ἀγάπης του ὡς γονιός πρὸς αὐτά, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἔργο τῆς προαιρέσεως καί θέλησῆς του. Ὁ ἅγιος Χρυσόστομος ἀναφέρει ὅτι αὐτό εἶναι ἐκ τῆς φύσεως ἄρα δὲν ἔχει καί τόσο μισθό, ἀφοῦ παιδιὰ του εἶναι, ἔχει δὲν ἔχει θά τούς δώσει. Διότι κινεῖται καί ἡ φύση ἔτσι. Ποῖος πατέρας καί ποιά μητέρα δὲν θά ἤθελαν νά βοηθοῦν τὰ παιδιὰ τους;

Τό πάθος τῆς φιλαργυρίας, ὅπως ὅλα τὰ πάθη εἶναι τυφλό. Ὅταν μᾶς πιάσει οὔτε παιδιὰ ἀναγνωρίζουμε, οὔτε συγγενεῖς οὔτε πνευματικούς πατέρες, οὔτε τούς συνανθρώπους μας οὔτε κανένα. Τό μόνο πού βλέπουμε εἶναι τό ποσό τῶν χρημάτων πού ἔχουμε φυλαγμένα. Προβάλλουμε προφάσεις, γιὰ νά μὴν ἐλεήσουμε τούς ἀδελφούς μας.

Κάποιος πολύ πλούσιος ἄνθρωπος ἦρθε καί ἤθελε νά βοηθήσει κάποιο φτωχό φοιτητή. Χάρηκα κι ἐγώ γιὰ αὐτή τὴν ἐπιθυμία του. Σέ λίγο ἦρθε καί ἕνας φτωχός φοιτητής πού εἶχε ἀνάγκη. Τοῦ εἶπα ὅτι ὁ Θεός σέ ἔστειλε, ἀφοῦ πρὶν λίγο ἦρθε ἕνας πλούσιος καί θέλει νά δώσει μία ὑποτροφία σέ ἕνα φοιτητή. Πράγματι ἦταν ἕνα πολύ καλό παιδί πού εἶχε ὄντως μεγάλη ἀνάγκη. Τό ἀνέφερα αὐτό στόν πλούσιο ὅτι κατὰ τὴν ἐπιθυμία του ἔστειλε ὁ Θεός ἕνα καλό παιδί φοιτητή νά τόν βοηθήσει. Μοῦ εἶπε ἂν μπορῶ νά τοῦ

δώσω στοιχεῖα, ὅπως καί ἔκανα. Τότε ἄρχισαν οἱ ἔρευνες. Πῆρε τούς καθηγητές τηλέφωνο, ρωτοῦσε δεξιά καί ἀριστερά, ἔκανε τόν κόσμο ἀνάστατο γιὰ 2-3 χιλιάδες εὐρώ, πού γιὰ αὐτόν δὲν ἦταν τίποτε. Ἀφοῦ ἔκανε ὅλη τὴν ἔρευνα ἀποφάνθηκε ὅτι τό παιδί αὐτό δὲν ἐνέπνεε τὴν ἐμπιστοσύνη γιὰ νά τό βοηθήσει. Ἀμέσως κατάλαβα αὐτό πού εἶπε ὁ Χριστός, «πὺς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ

Θεοῦ! εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶ κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν». Ἔδωξε τὴ χάρη τῆς ἐλεημοσύνης πού θά ἔπαιρνε ἡ ψυχὴ του ζητώντας λογικὲς καί κοσμικὲς ἀποδείξεις.

Ταπεινά λοιπὸν ἀθόρυβα, χωρὶς νά προκαλοῦμε κανένα καί μέ τὴ συμβουλή τοῦ πνευματικοῦ μας πατρός μποροῦμε νά κάνουμε αὐτό τό ἔργο τοῦ Θεοῦ, καί ὀφείλουμε νά ἀγαποῦμε τούς πάντες καί νά μὴν περιφρονοῦμε κανένα, ἀλλὰ σὸ πρόσωπό τους νά βλέπουμε τούς ἐλά-

χιστοὺς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου, πού χρῆζον τῆς βοήθειάς μας κατὰ τό Εὐαγγέλιο τῆς Κρίσεως.

Ἔτσι θά ἀκούσουμε καί τὴ δικαία κρίση τοῦ Θεοῦ, «εὐ δούλε ἀγαθέ καί πιστέ, εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰ τοῦ Κυρίου σου».

Ἡ Πατερική προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος

τοῦ κ. Νίκου Νικολαΐδη, Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
καί Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Ὁ ὄρος «πατήρ» εἶναι γνωστός καί εὐρίσκεται σέ χρήση στήν ἀρχαία Ἑλληνική Γραμματεία μέ διάφορες σημασίες. Ὡστόσο, στή Χριστιανική Ἐκκλησία προσλαμβάνει ιδιαίτερη ἔννοια καί συνδέεται μέ τήν «ἐν Χριστῷ ζωή καί σωτηρία». Τό κείμενο, κεφ. δ' 4-16, τῆς πρὸς Κορινθίους Α' Ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, διερμηνεύει τόν ρόλο καί τό περιεχόμενο τοῦ ὄρου «πατήρ». «Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητά νουθετῶ. Ἐάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλούς πατέρας· ἐν γάρ Χριστῷ Ἰησοῦ διά τοῦ εὐαγγελίου ἐγώ ὑμᾶς ἐγέννησα». Καί σέ ἄλλη περίπτωση ὁ ἴδιος Ἀπόστολος θά ἀναφωνήσει: «Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστός ἐν ὑμῖν». Ἡ ἐνχρίστωση καί ἡ χριστοθήθεια, ἐπομένως, συνιστοῦν τό κύριο γνῶρισμα καί τό καίριο ἔργο τοῦ πνευματικοῦ Πατέρα. Καί ἀρῶνται αὐτές τίς θεόσοφες διατυπώσεις, τόσο ὁ Παῦλος, ὅσο καί ἄλλοι ἱεροί συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀπό ἀνάλογες ρήσεις τοῦ Χριστοῦ, ὅπως «τεκνία, ἔτι μικρόν μεθ' ὑμῶν εἰμι (σωματικά)» ἢ, ὅταν ὁ Κύριος κλαίει γιά τήν Ἱερουσαλήμ, λέγοντας: «... ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τά τέκνα σου (ἄρα καί τέκνα μου), ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τά νοσσία ἑαυτῆς ὑπό τὰς πτέρυγας...». Αὐτή, λοιπόν, τήν ἐπισυναγωγή καί ἐπισκοπή τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ καί δικῶν του τέκνων καλεῖται νά ἀσκήσει καί νά φέρει σέ θεοπρεπές τέλος ὁ ἐκκλησιαστικός Πατέρας.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι, προτοῦ ἀκόμη συλλάβουν τόν ἐπίσκοπο Σμύρνης Πολύκαρπο καί τόν ὀδηγήσουν στό στάδιο, ὁ πολυπληθής ὄχλος ἐθνικῶν καί Ἰουδαίων, μαινόμενος, φώναζε: «Αἶρε τοὺς ἀθέους·

ζητεῖσθω Πολύκαρπος»· καί στή συνέχεια, ὅταν συλλαμβάνεται καί ὀδηγεῖται στό στάδιο ὁ Πολύκαρπος, στήν τριπλή ἐρώτηση τοῦ Ἀνθυπάτου, ἂν ἀρνεῖται τόν Χριστό, καί παίρνει ἀρνητική τήν ἀπάντηση, τότε ἀκούσθηκε ἡ ἐτμυγορία: «Ὁ Πολύκαρπος ὠμολόγησεν ἑαυτόν Χριστιανόν εἶναι». Ὅποτε, «ἅπαν τό πλῆθος ἐθνῶν τε καί Ἰουδαίων τῶν τήν Σμύρναν κατοικούντων ἀκατασχέτω θυμῷ καί μεγάλῃ φωνῇ ἐβόα: “οὗτός ἐστιν ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος, ὁ πατήρ τῶν Χριστιανῶν, ὁ τῶν ἡμετέρων θεῶν καθαιρέτης, ὁ πολλούς διδάσκων μή θύειν μηδέ προσκυνεῖν”». Καί ἐνώ τό πλῆθος μαινόταν, ὁ βιογράφος του καί αὐτόπτης μάρτυρας σημειώνει, ἐμφαντικά: «... καί τό πρόσωπον αὐτοῦ (τοῦ πατρός Πολυκάρπου) χάριτος ἐπληροῦτο, ὥστε... (καί) τόν ἀνθύπατον ἐκστήναι».

Τοῦτο, ἀκριβῶς, τό γεγονός τῆς ἐπίσκεψης τῆς θείας χάριτος, τό ὁποῖο συναπαντάται στό πρόσωπο τοῦ μάρτυρα Πολυκάρπου, συνιστᾷ τό καίριο κεφάλαιο τοῦ προσώπου καί τῆς ζωῆς τῶν ἁγίων Πατέρων μας· ὅτι εἶναι, δηλαδή, μεστοί θείας χάριτος. Γράφει χαρακτηριστικά ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος: «... ἐπειδή καταξιοῦνται οἱ ἅγιοι τό Πνεῦμα τό ἅγιον ἐν ἑαυτοῖς κατοικίσειν, (καί) ἐπὶ ἐν τοῖς ἁγίοις γένηται τό Πνεῦμα τό ἅγιον, χαρίζεται αὐτοῖς ἐρευνᾶν τά βάθη τοῦ Θεοῦ, εἰς τό βαθέως δοξάζειν» (τόν Θεόν). Ἔτσι, τοῦτο τό θαυμαστό γεγονός συμβαίνει στοὺς Ἁγίους καί, κατ' ἐπέκταση, στοὺς ἁγίους Πατέρες μας. Καί τοῦτος εἶναι ὁ καρπός καί τό ἀποτέλεσμα τῆς ἐμπειρίας καί τῆς ἐπιδημίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: Ἡ κατά Θεόν «ἀλλοίωση» τοῦ προσώπου τους καί ἡ γνώση ἀπό μέρους τους «τῶν βαθέων», τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Οἱ Πα-

τέρες ὀρθοπρακτοῦν ἀλλά καί ὀρθοδοξοῦν καί ὀρθοτομοῦν «τόν λόγον τῆς ἀληθείας». Παρακαλεῖ καί βιώνει ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «Παρέστω μοι τό Πνεῦμα, καί διδώτω (μοι) λόγον». Καί τοῦτο, γιά νά καταστει ἱκανός νά «συναγάγη», ὅπως λέγει, «τό πᾶν» καί τό «πλέον καί τό πλείον τῆς ἀληθείας» καί νά ἀποβεί, κατά Θεόν, «ἄριστος θεολόγος». Καί ὁ ἱερός Χρυσόστομος καταθέτει, ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες, «εἰς βάθος ἑαυτούς καθέντες», καταμανθάνουν «τόν ἐναποκειμένον πλούτον τῶν θείων ἀληθειῶν», ὥστε μέ τή ζωή καί τόν λόγο τους, προφορικό καί γραπτό, νά «δοξάζουν τόν Κύριον».

Ὅποτε, ἐπί τοῦ προκειμένου, βλέπομε πλήρη ἀντιστοιχία τῶν τριῶν προμνημονευθέντων Πατέρων, δηλαδή Ἐπιφανίου, Γρηγορίου καί Χρυσόστομου, ὅπως καί ἄλλων Πατέρων, μέ τήν περίπτωση τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου, ἀφοῦ κοινός καθηγητής γιά ὅλους τοὺς Πατέρες ἀποβαίνει τό Πνεῦμα τό Ἅγιο. Καί ὁ Μέγας Βασίλειος, ἔτσι λειτουργοῦσε καί ἀπέβαινε παράδειγμα, ἀφοῦ, ὅπως ἀναφέρεται, στόν Ἐπιτάφίό του ἀπό τόν Γρηγόριο τόν Θεολόγο, δέν παρέμενε μόνο «μέχρι τοῦ γράμματος», ἀλλά «καί περαιτέρω διέβαινε καί εἰς βάθος ἔτι χωροῦσε (καί) ἐκ βάθους ἄβυσσον ἀβύσσῳ προσκαλούμενος καί φωτί φῶς εὐρίσκον, μέχρις ἄν φθάσῃ πρὸς τό ἀκρότατον».

Ἐπομένως, ἀποβαίνουν ἔμφορτοι οἱ ἅγιοι Πατέρες μας τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί φθάνουν, κατά τό ἀπόφθεγ-

μα τοῦ ἁγίου Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, στήν, κατά ἄνθρωπο, «τελείαν τοῦ Πνεύματος ἔλλαμριν» καί στήν ἐμπειρία τοῦ «ὑποστατικοῦ φωτός». Καί αὐτή τήν αἴσθησι τῆς ἀληθείας, κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, δέν τή διακρατεῖ ὁ Πατέρας ἐγκλωβισμένη, ἀλλά, ὄντας φορτισμένος τοῦ θείου μεγέθους, ἀποβαίνει διδακτικός τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, μ' ἓνα, ὄχι δικό του, θεόσοφο τρόπο.

Αὐτό, ἀκριβῶς, διαδηλώνεται καί στό πρόσωπο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἑλεήμονος. Ὁ ὁποῖος, προκειμένου νά οἰκοδομήσῃ καί ὄχι νά τιμωρήσῃ κακοῦς διαχειριστές τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι ἐξαγοράζονταν μέ δωροδοκία καί ἀπέβαιναν ἀπατεῶνες «προσωπολήπται», τοὺς κάλεσε κοντά του. Καί, ἀντί νά τοὺς «ἐγκαλέσει» γιά τήν ἀνομία τους, «τοὺς πρώην διδουμένους μισθούς (αὐτῶν) ἐπηύξησε, θήσας λόγον καί νόμον μή δέξασθαι αὐτοὺς παρά τινος δῶρα τό σύνολον». Καί σ' αὐτό προέβηκε ὁ Ἅγιος, γιά νά ἐμφυ-

τεύσει, στοὺς ὑπὸ ἀναφορά δωροδοκούμενους καί ἀδικούντας τόν πλησίον ὑπαλλήλους, τόν λόγο τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, ὁ ὁποῖος προειδοποιεῖ: «Μαρτύριον γάρ ἀσεβοῦς θάνατος, πῦρ δέ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν». Ἔτσι, ὁ Ἅγιος ἐφάρμοσε τόν θεῖο λόγο, μ' ἓνα γιά μᾶς «παράξενο» τρόπο, ὥστε καί νά ἀπονέμεται ἡ δικαιοσύνη ἀλλά καί μέ τήν ἀγάπη του νά διορθώνονται οἱ φαῦλοι.

Τό φιλάνθρωπο τῆς καρδίας τοῦ Ἁγίου εἶναι γνωστό, ὅτι ἐφθανε στό ἔπα-

κρο. Ἦταν ὁ ἅγιος Πατέρας «ἐπιστολή Χριστοῦ», «γινωσκομένη καί ἀναγινωσκομένη ὑπό πάντων ἀνθρώπων». Καί τοῦτο, γιατί σέ κάθε περίπτωση γι' αὐτόν ὑπερίσχυε καί λειτουργοῦσε ὁ εὐαγγελικός λόγος, ἔχοντας ὑπόψη «τὴν καὺσιν τῆς (ἐλεήμονος) καρδίας του», κατὰ τὸν ἅγιο Ἰσαάκ τὸν Σύρο. Ἔτσι, τοῦ συνέβηκε καί τοῦτο: Ἐνας ἀχρεῖος καί ἀπατεῶνας «ἠτήσατο αὐτόν δανεῖσαι αὐτῷ εἴκοσι λίτρας χρυσοῦ», ὅποτε ὁ Ἄγιος τοῦ τίς ἔδωσε, γιὰ νά ἰσχυρισθεῖ μετά, ὅτι «οὐδέν μοι δέδωκας, Δέσποτα». Οἱ περὶ τὸν Ἄγιο, τότε, οἰκονόμοι ἐξοργίσθησαν καί ἀπαίτησαν τὴ φυλάκισή του. Ἀλλ' ὁ Ἄγιος, μιμητῆς τοῦ εἰπόντος «γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καί ὁ Πατήρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί», ἀφοῦ «τόν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καί ἀγαθοὺς καί βρέχει ἐπὶ δικαίους καί ἀδίκους», οὐδαμῶς τούτοις συνεχώρησεν τοῦτον διαστρέψαι ἢ σιᾶναι (νά τοῦ κάνουν κακό) τὸ σύνολον». Καί στήν ἐπιμονή τους νά τιμωρηθεῖ, γιατί τὰ χρήματα, τὰ ὅποια πῆρε, ἀνήκουν στοὺς φτωχοὺς, ὁ τρισμακαριστός Ἄγιος τοὺς ἀπάντησε: «Ἐάν ἀποπειραθεῖτε νά πάρετε πίσω τὰ χρήματα, καί τοῦτο, παρὰ τὴ θέλησή μου, τότε τηρεῖτε τὴ μία ἐντολή, τῆς ἐλεημοσύνης, ἀφοῦ τὰ χρήματα θά πάνε στοὺς φτωχοὺς. Ὡστόσο, παραβαίνετε δύο ἄλλες ἐντολές: πρῶτο, «ὅτι ἐφάνημεν ἀνυπόμονοι πρὸς τὴν ζημίαν (τοῦ ἄλλου, τοῦ συνανθρώπου μας) καί ἐγενόμεθα καί ἄλλοις τύπος κακός», καί δεύτερο, ὅτι παρακούομε τοῦ Διδασκάλου μας, ὁ ὁποῖος λέγει, «ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ

σά μὴ ἀπαίτει»». Ἔτσι, μεταξύ τῆς τιμωρίας ἢ τῆς ὑπακοῆς στὸν Χριστό, προτιμότερη ἢ δεύτερη ἀφοῦ καί στήν περίπτωση αὐτὴ τηροῦμε τὴν ἀποστολική ἐντολή, ἡ ὁποία λέγει: «... διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;»

Καί ἡ συμπαράστασή του πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη δέν περιοριζόταν μόνο σέ χρήματα ἢ σέ ἄλλα ὑλικά ἀγαθὰ. Ἐπεκτεινόταν καί πρὸς τὰ πνευματικά κεφάλαια, τὰ ὅποια, ὅμως, καί ἀποτελοῦσαν πρῶτα δικό του ἀσκητικό ἀπόκτημα καί βιωματικὴ ἐμπειρία. Ἔτσι, εἶναι γνωστό τὸ περιστατικό τοῦ κληρικοῦ μέ τὸν ἀναγνώστη, τοὺς ὁποῖους ἐπιτίμησε, λόγῳ τῆς μεταξύ τους φιλονικίας. Ὅποτε, ὁ ἕνας, ὁ κληρικός, μετανόησε, εὐχαρίστησε τὸν Ἄγιο, ἐνῶ ὁ ἄλλος, ὁ ἀναγνώστης, παρέμεινε ἀδιόρθωτος καί ἐμπαθῆς πρὸς τὸν Ἐπίσκοπό του. Μάλιστα, αὐτὸς ἀνέλαβε καί τὸ ἔργο τῆς συκοφαντίας τοῦ Ἄγιου πρὸς τὸν πατριῆκο Νικήτα. Ὡστόσο, ὁ Πατριάρχης ὑπέμεινε τὸν παρεκτραπέντα ἀναγνώστη, στοιχώντας στὸν Παύλειο λόγο: «Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν». Τὸ ζήτημα ὅμως, κάποια στιγμή περιέπεσε στή λήθη, γιὰ νά τὸ ἀναμνησθεῖ ὁ Ἄγιος τὸ Πάσχα, στοιχώντας, ὡς φαίνεται, στό «συχωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστάσει». Ἔτσι, τὴν ὥρα τῆς ἁγίας Ἀναφορᾶς, δίνοντας ἐντολή στὸν διάκονο νά ἐπαναλαμβάνει διαρκῶς τὴ δέηση, ἔφυγε ἀπὸ τὸν ναό, πῆγε στό σκευοφυλάκιο καί, μέ ἀπεσταλμένους του, κάλεσε καί ἀνέμενε τὸν κακότροπο ἀναγνώστη.

Έτσι, αυτός, μόλις ήλθε στό σκευοφυλάκιο, βρήκε γονατιστό και πεσμένο στό έδαφος τόν πολίο Πατριάρχη νά του ζητάει συγχώρεση, προκειμένου νά τελέσει τόν καθαγιασμό των Τιμίων Δώρων. Αύτή ή «τεταπεινωμένη» στάση του Άγίου συντάραξε τή μοχθηρή καρδιά του, γιά νά κατανυγεί και όχι μόνο νά σωφρονισθεί, αλλά και στή συνέχεια νά θελήσει νά χειροτονηθεί από τόν ίδιο τόν Άγιο κληρικός.

Είναι διακριβωμένο ιστορικά και θεολογικά, ότι οι Πατέρες κινούνται σέ δύο επίπεδα πίστης και αναστροφής. Γράφει, χαρακτηριστικά ό άγιος Κύριλλος Ίεροσολύμων: «Ό τής θεοσεβείας τρόπος εκ δύο τούτων συνέστηκε, δογμάτων εϋσεβών και πράξεων αγαθών· και ούτε δόγματα χωρίς έργων αγαθών εϋπρόσδεκτα Θεώ, ούτε μή μετ' εϋσεβών δογμάτων έργα τελούμενα προσδέχεται ό Θεός». Και ό άγιος Ίωάννης τήρησε μέ άκρα προσήλωση τό δίπολο τούτο τής θεοσεβείας κριτήριο.

Και εδώ είναι εύκαιρο νά σημειώσουμε, ότι ό Άγιος σ' αύτή τήν ακρίβεια, πίστης και έργων, είχε πολλούς ως συνεργάτες του, γιά νά μπορέσει νά επιτελέσει θεοσεβώς και τίς «έλεημοσύνες» του. Και, μεταξύ αυτών των συνεργών του, προπάντων, διακρίθηκαν οι σοφοί και μετέπειτα όσοι Ίωάννης Μόσχος και Σωφρόνιος Σοφιστής, οι όποιοι και ακολούθως υπάρχουν ως οι βιογράφοι του. Ταυτόχρονα, όμως, συμπαραστάτες του άφοσιωμένοι υπήρξαν και τά μέλη τής Χριστιανικής Αδελφότητας τής Αλεξανδρείας «Φιλόπονοι». Η Αδελφότητα αύτή άποτελούσε «Παρθενώνα» άνδρων ή και γυναικών, αντίστοιχα, και είναι γνωστή γιά τά φιλόθεα και φιλόανθρωπα έργα της, όχι μόνο στήν Αλεξάνδρεια αλλά και σέ άλλες περιοχές. Παράλληλα, λειτουργούσε στήν Αλεξάνδρεια και ή άλλη Χριστιανική Αδελφότητα, οι «Σπουδαίοι», όπως ονομάζονταν, οι όποιοι και αναλάμβαναν, ανάλογα, μέ τους «Φιλοπόνους» θεοσεβές έργο. Μας διασώζεται, μάλιστα, στον βίο του Μ. Αντωνίου, τόν όποιο καταγράφει ό μαθητής του Μ. Αθανάσιος, ότι ό Αντώνιος γιά δεκαπέ-

ντε χρόνια από τό 270-285, υπήρξε μέλος και συνδρομητής τής εν λόγω Αδελφότητας. Η Αδελφότητα των «Σπουδαίων» δραστηριοποιήθηκε και αύτή σέ πολλές περιοχές, όπως και στήν Κύπρο, κατά τή μαρτυρία του άγίου Έπιφανίου. Η Χριστιανική, επιπρόσθετα, Αδελφότητα των «Σπουδαίων» μαζί μέ εκείνη τής «Διακονίας» στήριζαν και τόν ιερό Χρυσόστομο στό καθόλου ποιμαντικό και φιλανθρωπικό τους έργο, κατά τή σχετική είδηση του ιστορικού Σωκράτη.

Ό άγιος Ίωάννης ό Έλεήμων, συνάλληλα μέ τό φιλανθρωπικό και πνευματικό έργο, τό όποιο επιτελούσε, είχε νά αντιμετώπισει και τήν επικίνδυνη πρόκληση των αίρέσεων, μέ κυρίαρχη τήν αίρεση του Μονοφυσισμού. Είναι γνωστό, ότι ό αίρεσιάρχης Αρχιμανδρίτης Εϋτυχής, αντιδρώντας στήν αίρεση του Πατριάρχη Νεστορίου, ό όποιος όχι μόνο διεχώριζε, ως δύο σανίδες, τίς δύο φύσεις του Χριστού, αλλά και δεχόταν τόν Χριστό ως «άνθρωπον θεοφόρον», από τόν όποιο «παρήλθεν» ή «διήλθεν» ή θεότητα, αντίληψη, ή όποία στήν οϋσία κατέστρεφε τό μυστήριο τής θείας ενανθρώπησης, κατέληξε (ό Εϋτυχής) στήν αντίθετη Χριστολογική δογματική κατάσταση: «Τάς γάρ δύο φύσεις τής θεότητος και τής ανθρωπότητος, μετά τήν ένωση συγκεραθηναι και εις μίαν άποτελεσθηναι φύσιν άσεβώς έδογματίζεν, ως και τή Θεότητι προσαρμόζειν τά πάθη». Και ό όμόφρονάς του Πατριάρχης Αλεξανδρείας Διόσκορος άποφαινόταν: «Όμολογώ εκ δύο φύσεων γεγενήσθαι τόν Κύριον ήμών πρό τής ένώσεως, μετά δέ τήν ένωσιν μίαν φύσιν όμολογώ».

Και τό δαιμονικό, στήν προκειμένη περίπτωση, δέν ήταν ότι οδηγούσε ό Μονοφυσισμός τίς δύο φύσεις του Χριστού σέ ανάκραση και σύγχυση και σέ άπορρόφηση-έξαφάνιση τής ανθρωπίνης φύσης του Χριστού από τή θεία, αλλά τελικά, κατέληγε στή δημιουργία μίας τρίτης φύσης στον Χριστό. Όποτε, κατά τους Πατέρες μας, ή νέα συγκραθείσα φύση του Χριστού ούτε ανθρωπινή άλλ' ούτε και θεία λογιζόταν. Έτσι ό Μονοφυσισμός άνέτρεπε και αυτός, όπως

καί ὁ Νεστοριανισμός, τό κεφάλαιο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου.

Μέ αὐτή, λοιπόν, τή λαίλαπα εἶχε νά ἀντιπάλαισει ὁ ἡμέτερος Ἅγιος. Φθάνοντας στήν Ἀλεξάνδρεια καί ἀναδεικνυόμενος Πατριάρχης ὁ Ἰωάννης, εὐρήκε μόνο ἑπτὰ ναούς ὀρθοδόξους, ἐνώ οἱ ὑπόλοιποι, ὅπως καί ἀρκετές Μονές, κατεῖχοντο ἀπό τούς Μονοφυσίτες. Καί τοῦτο ἦταν εὐνόητο, ἀφοῦ ὁ Θρόνος τῆς Ἀλεξανδρείας γιά ἑκατό σχεδόν χρόνια, μέχρι τό 537 μ.Χ., ἦταν σέ χέρια Μονοφυσιτῶν Πατριαρχῶν. Παράλληλα, ὁ Ἅγιος εἶχε νά ἀντιμετωπίσει καί τά κακά παρακολουθήματα τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ, δηλ. τόν Μονοθελητισμό καί τόν Μονοεργητισμό, ἤ τούς Θεοδοσιανούς, τούς Γαϊανίτες, τούς Βαρσανουφίτες, τούς Ἀκεφάλους κ.ἄ., γιά τούς ὁποίους τό περιορισμένο τοῦ χρόνου καί τοῦ χώρου δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά ἐπεκταθοῦμε.

Καί ἄς μή θεωρήσει κάποιος, ὅτι ὁ Ἅγιος ὑπῆρχε ἰδιώτης τῷ λόγῳ. Κάθε ἄλλο ἦταν βαθύς γνώστης τῆς θύραθεν παιδείας, ἀλλά καί ἐγκρατής, ὅσον ὀλίγοι, τῆς θεολογίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀφοῦ «τήν πράξιν εἰς θεωρίας ἐπίβασιν ἐπήγαγε». Τοῦτο συναίρεται τόσο ἀπό τό εὖπορο τῆς οἰκογενείας του ὅσο καί ἀπό τό θεοσεβές αὐτῆς. Ταυτόχρονα, αὐτό τεκμαίρεται καί ἀπό τό γεγονός τῆς ἀπόσπασης ἐκ τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ καί ἐπιστροφῆς πρὸς τήν πίστη τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου (451 μ.Χ.) τοῦ λαοῦ καί τῶν Μονῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, γεγονός τό ὁποῖο δέν ἦταν εὐκόλο ἐγχείρημα. Καί τοῦτο ἔγινε κατορθωτό μέ τή βοήθεια τῶν δύο στενῶν συνεργατῶν του, Ἰωάννου Μόσχου καί Σωφρονίου, ὅπως καί τῶν δύο Ἀδελφοτήτων «Σπουδαίων» καί «Φιλοπόνων».

Καί μόνο ἡ παρέμβασή του γιά ἄμηση ἀπόρριψη καί ἐξοβελισμό ἀπό τή λατρεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς μονοφυσιτικῆς ρήσης: «Ἅγιος ἀθάνατος, ὁ σταυρωθεῖς δι' ἡμᾶς», τήν ὁποία καθιέρωσε ὁ μονοφυσίτης Πατριάρχης Ἀντιοχείας Πέτρος ὁ Κναφέας (τέλος τοῦ ε' αἰ.), ἡ ὁποία, ἀσφαλῶς, καί προσήπτε πάθος στήν ἀπαθή Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, προσαγορεύει τή θεολογική του κατάρτι-

ση, νά συλλαμβάνει λεπτές ἀλλά καί καίριες χριστολογικές ἐννοιες. Ναί. Καί τοῦτο συνέβαινε στόν Ἅγιο, γιατί τό δόγμα ἀποτελεῖ τενωμένο σχοινί. Καί εἶναι γι' αὐτό τόν λόγο, γιά τόν ὁποῖο ἡ Δ' Οἰκουμενική Σύνοδος, ἡ μεγαλύτερη σέ ἀριθμό Πατέρων Σύνοδος, ἀποφάσισε καί διετύπωσε, ὅτι ὄχι ἐκ δύο φύσεων, ἀλλά «ἐν δύο φύσεσι», γνωρίζεται ὁ Χριστός. Καί αὐτά ἀσφαλῶς τά γνώριζε ὁ Ἅγιος καί γι' αὐτά ἀγωνιζόταν.

Τό ὅτι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὑπάρχει συντάκτης γραπτῶν κειμένων, ὅπως ὁ σωζόμενος «Βίος τοῦ ἁγίου Τύχωνος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ» καί ἡ συνακόλουθη «Ἱστορία τῆς Ἀμαθοῦντος» ἢ τό ἀποδιδόμενο στόν Ἅγιο ἔργο, «Μαρτύριον, Συλλογή θαυμάτων καί Ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ» (σέ κοπτική γλώσσα) καταμαρτυροῦν τήν ὑπαρξή καί ἄλλων, μὴ διασωθέντων, γραπτῶν ἔργων του, ὅπως καί Ἐγκυκλίων Γραμμάτων του.

Μέ ὅσα συνοπτικά κατατέθηκαν πῶ πάνω, ἀλλά καί μέ ὅσα στή συνέχεια, κατὰ τό διήμερο αὐτό Συνέδριο, θά διαλεχθοῦν ἀπό ἐγκριτοῦς εἰσηγητές, ἔχομε τήν ταπεινή θέση ὅτι ὁ ἡμέτερος Ἅγιος, δικαιωματικά ἀνήκει στή χορεία τῶν Πατέρων καί Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀφοῦ διακρίνεται: Πρῶτο, γιά τό ὀρθόδοξο φρόνημα. Δεύτερο, γιά τό ὀρθόδοξο τοῦ ἠθους του, ἐν ἔργῳ καί λόγῳ. Τρίτο, γιά τήν ἐργογραφία του. Καί τέταρτο, τό μέγιστο καί κυριότερο, γιά τήν ἰσχυρή καί ἀποτελεσματική του ἀπάντηση, ὡς ἐγκρατής τοῦ Χριστολογικοῦ δόγματος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, στήν πρόκληση τῆς χριστομάχου αἵρεσης καί λαίλαπας τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ.

Γι' αὐτό, καί δίκαια μπορεῖ νά «καυχᾶται» ἐν Κυρίῳ ἡ τοπική Ἐκκλησία τῆς Λεμεσοῦ, ὅτι ἔχει νά ἐπιδείξει τόν πολιοῦχο τῆς Ἄγιο, τόν Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα, ὡς διαχρονικό καί κορυφαῖο Πατέρα καί Διδάσκαλο τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας!

Οι βασικές αρχές τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα

τοῦ κ. Ἀποστόλου Β. Νικολαΐδη

Καθηγητοῦ καί Κοσμήτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ

Ἄλλοι ἀπό τά ἐξαιρέτα στελέχη τῆς Ἐκκλησίας καί τούς ἁγίους της καταγράφονται στό στερέωμά της μέ τοπικά ἐπωνύμια, ἄλλοι μέ ἐπαγγελματικά, ἄλλοι μέ μαρτυρικά, μερικοί ἀπό αὐτούς μέ ἀσκητικά, καί ἄλλοι μέ ἐπωνύμια ἡθους καί θαυμαστής φιλάνθρωπης στάσης καί δράσης. Ἐνας ἀπό αὐτούς εἶναι ὁ Ἰωάννης, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, μέ κυπριακή ὄμως καταγωγή καί μάλιστα ἀπό τήν πόλη σας, πού τιμάται ἡ μνήμη του τήν 12η Νοεμβρίου, πού μόνος αὐτός ἔμεινε στήν ἱστορία ὡς Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, ὡς «ὁ τῆς ἐλεημοσύνης ἐπώνυμος». Καί τοῦτο γιατί ἡ ἄσκηση τῆς ἐλεημοσύνης ἀποτελοῦσε τό α καί τό ω τῆς ζωῆς του. Τίποτε ἄλλο δέν σκεπτόταν καί δέν ἔλεγε ἐκτός ἀπό τή συμπάθεια καί τή φιλοπωχία, καθῶς γράφει ὁ βιογράφος του. Μέρα νύκτα μελετοῦσε καί σχεδίαζε πῶς θά φέρεται ὡς ἐλεήμων καί φιλάνθρωπος. Λέγεται μάλιστα, ὅτι ὅλο αὐτό συνδέθηκε μέ δύο ὁράματα: τό πρῶτο στήν ἀρχή τῆς ἐπισκοπικῆς του πορείας καί τό δεύτερο στό τέλος τῆς ζωῆς του. Καί στά δύο πρωταγωνίστησε μία πανέμορφη γυναίκα, πού δέν ἦταν ἄλλη ἀπό τήν Ἐλεημοσύνη. Εἶναι αὐτή πού κυριαρχοῦσε στή σκέψη καί τήν καθημερινή πράξη τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ἰωάννη. Σημειώνει χαρακτηριστικά ὁ βιογράφος του: «ἐλεήμων γάρ προσηγορευταί διὰ τήν πολλήν πρός τοῦτο ροπήν καί τό περιόν τῆς χρηστότητος». Ὁ ἴδιος ὑπογραμμίζει ὅτι δέν πρόκειται γιά ψεκάσματα ἐλεημοσύνης καί μικρόλογες παροχές, ἀλλά γιά «ὄμβρους χρηστότητος».

Μετά ἀπό αὐτά τά εἰσαγωγικά ἐπιτρέψτε μου νά εὐχαριστήσω τήν Ὁργανωτική Ἐπιτροπή ἀφενός γιά τήν τιμητική πρόσκληση νά ὀμιλήσω σ' αὐτό τό πολύ ἐνδιαφέρον Συνέδριο γιά τόν συντοπίτη σας Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα, καί

ἀφετέρου γιά τήν εὐκαιρία πού μοῦ πρόσφερε νά ἀσχοληθῶ μέ τόν ἐν λόγω ἅγιο.

Ἐπέλεξα τελικά γιά τίς ἀνάγκες τοῦ Συνεδρίου καί μέ ἀφορμή ὅσα ὁ ἅγιος εἶπε καί ἔπραξε, νά σκιαγραφήσω τίς βασικές ἀρχές πού διέπουν τό σημαντικό κεφάλαιο τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας.

Οἱ βασικές ἀρχές πού διέπουν, μέ πεδίο ἀναφορά στό ὀρθόδοξο χριστιανικό ἦθος, τήν ἐλεημοσύνη καί εὐρύτερα τή φιλανθρωπία δέν ἐξάγονται τόσο ἀπό τό κήρυγμα καί τή διδασκαλία τοῦ Ἰωάννη, ὅσο ἀπό τή βιωτή του. Ἐπομένως δέν πρόκειται γιά θεωρητικές ἀρχές, ἀλλά γιά ἀρχές πού θεμελιώνονται, δοκιμάζονται καί ἐπαληθεύονται στήν πράξη. Εἶναι αὐτό πού προσδίδει τήν ἰδιαιτερότητα στόν Ἰωάννη.

-Ἡ φιλανθρωπία δέν ὑπάρχει χωρίς τό κίνητρο τῆς ἀγάπης, πρωτίστως τῆς ἀγάπης πρός τόν Θεό. Κανείς δέν μπορεῖ νά εἶναι φιλάνθρωπος, ἄν δέν εἶναι φιλόθεος. Ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τό α καί τό ω ὄλων τῶν ἐνεργειῶν. Τίποτε δέν γίνεται χωρίς αὐτήν. Γιά χάρη της μπορεῖ νά πουληθεῖ ἀκόμη καί τό εὐαγγέλιο, ὅπως ἔκανε ὁ ἅγιος Σεραπίων, τόν ὁποῖο ἐπικαλεῖται ὁ Ἰωάννης. Μπορεῖ νά πουληθεῖ ἀκόμη καί ὁ ἴδιος ὁ χριστιανός καί νά καταστει ἐκούσια δούλος, ὅπως ἐπίσης ἔκανε ὁ Σεραπίων, ὥστε μέ τά χρήματα πού θά προκύψουν νά τραφοῦν χήρες καί ὀρφανά.

-Ἡ φιλανθρωπία εἶναι τρόπος ζωῆς καί ὄχι τρόπος τοῦ φέρεσθαι ἢ τοῦ ἐπικοινωνεῖν. Τίποτε ἄλλο δέν χαρακτηρίζει τόν χριστιανό, ἔγραφε ὁ Χρυσόστομος, ὅσο ἡ ἐλεημοσύνη. Δέν μπορούσε ὁ Ἰωάννης νά ἡσυχάσει ὅσο ἤξερε ὅτι ὑπάρχουν παιδιά πού πεινοῦν καί γυμνητεύουν. Γι' αὐτό καί ἡ πρώτη κίνηση πού ἔκανε ὡς Πατριάρχης ἦταν νά ἀποστείλει τούς οἰκονόμους τοῦ Πατριαρχείου γιά νά καταγράψουν ὅλους ὅσοι ἀνεξαιρέτως

είχαν οίεσδήποτε ανάγκες. Καί δέν ἦταν λίγοι αὐτοί. Γίνεται μάλιστα λόγος γιά 7500 χιλιάδες.

- Θεμελιώνεται στήν αντίληψη ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι διαχειριστής καί ὄχι κάτοχος τῶν ἀγαθῶν, καί ὅτι αὐτά συνιστοῦν δωρεές τοῦ Θεοῦ πρὸς ὄλους ἀνεξαιρέτως. Ἐπομένως δέν χωροῦν τσιγκουνιές, μεροληψίες καί ἀδικίες. Ὁ Ἰωάννης χαρακτηρίζει τόν ἑαυτό του «χειροχρήστην τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ».

- Ἡ φιλανθρωπία δέν ἀσκεῖται ἀπό θέση ἰσχύος καί ὡς ἐξουσία ἀλλά ὡς διακονία. Ὁ Ἰωάννης χαρακτηρίζει τούς φτωχοὺς καί ἐπαίτες κυρίου, ἐργοδότες, ἀδελφούς καί συνεργάτες του.

- Ἀσκεῖται ὅσο εἶναι ἐφικτό αὐτοπροσώπως, καί ὄχι μέσω ἀντιπροσώπων ἢ ἄλλων μηχανισμῶν. Ἡ φιλανθρωπία εἶναι μία προσωπική σχέση καί ὄχι μία μηχανιστική ὑποχρέωση. Δέν ἀσκεῖται ἐκ τοῦ μακρόθεν καί ἐξ ἀποστάσεως ἀσφαλείας ἀλλά ἐκ τοῦ σύνεγγυς καί μέ κόστος πού συχνά φθάνει καί μέχρι τήν ἀπειλή τῆς ζωῆς. Ὁ Ἰωάννης ἐπισκέπτεται ὁ ἴδιος, τουλάχιστον τρεῖς φορές τήν ἐβδομάδα τὰ νοσοκομεία, γιά νά συμπαρασταθεῖ ἀπό κοντά στοὺς ἀνήμπορους, γιατί ἐκεῖ ἔνιωθε ὅτι θά συναντοῦσε τόν Χριστό. Συχνά ἦταν αὐτός πού ἔκλεινε τὰ μάτια τῶν ἐκδημούντων καί ὁ ἴδιος πού τούς κήδευε, ἰδιαίτερα ὅσους ἦταν ἐγκαταλειμμένοι.

- Ἡ φιλανθρωπία δέν κρύβει κάποια σκοπιμότητα καί εἶναι ξένη πρὸς κάθε ἰδιοτέλεια. Ὅλα πρέπει νά γίνονται γιά τόν Χριστό καί ὄχι γιά κάποιο ἀντιμίσθιο, ὅπως θά ἔλεγε καί ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ὁ Ἰωάννης οὐδέποτε δέχθηκε δῶρα ἢ ἄλλα ἀνταλλάγματα τῆς ἀγάπης του. Γιά τόν ἴδιο λόγο δέν οἰκειοποιήθηκε ποτέ δωρεές. Τουναντίον ζοῦσε λιτή καί ἀπέριττη ζωή, φροντίζοντας νά πλουτίζει τούς γύρω του καί νά πένεται ὁ ἴδιος. Γράφει ὁ βιογράφος του: «ὁ μεγαλέμπορος οἰκονόμος τῆς χάριτος, ... διὰ βίου παντός ἐν εὐτελεστάτῃ στρωμνῇ» ἀναπαύεται «οἰκτροῖς σκεπάσασιν ἀρκούμενος». Κάθετα ἀρνητικός ἦταν καί στήν ἀναγραφή τοῦ ὀνόματός του σέ ὀποιοδήποτε οἶκημα ἐκτίζε. Ἀπέφευγε ἐπίσης τὰ σαλπίσματα

καί τίς τιμές, καί ἐπέλεγε νά κινεῖται «ἐν τῷ κρυπτῷ». Ὁ Ἰωάννης γνώριζε πολύ καλά αὐτό πού σημειώνει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι δηλαδή ἡ ἐπίδειξη καί ἡ κενοδοξία ἀχρηστεύουν τήν ἐλεημοσύνη καί τή φιλανθρωπία.

- Εἶναι ἐφευρετική. Εἶναι γνωστό τό περιστατικό μέ τό πολυτελές πάπλωμα πού δώρισε στόν Ἰωάννη ἕνας πλούσιος, καί τό ὅποιο μέσα ἀπό ἕνα ἀλλεπάλληλο δοῦναι καί πωλεῖν ἔγινε μέσο παραγωγῆς χρημάτων γιά τούς φτωχοὺς.

- Εἶναι ἀδιάκριτη καί χωρὶς προϋποθέσεις. Βασική του ἀρχή, αὐτό πού ἀναφέρεται στό κατά Λουκᾶν: «παντί τῷ αἰτοῦντι σέ δίδου» (Λουκ. 6, 30). Προσφέρεται σέ ὄλους ἀκόμη καί στοὺς ἀνάξιους, ὅπως θά ἔλεγε καί ὁ Χρυσόστομος. Γιατί ὅποιος μμεῖται τόν Θεό δέν κάνει διακρίσεις μεταξύ ἀγαθῶν καί πονηρῶν, δικαίων καί ἀδίκων ἀνθρώπων, ὅπως γράφει καί ὁ Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής. Γιατί κανεῖς δέν ἔχει τό δικαίωμα νά συμπεριφέρεται ὡς δικαστής, κρίνοντας ποιός δικαιούται ἐλεημοσύνη καί ποιός ὄχι. Ἔτσι, κανεῖς ἀπό ὅσους κατέφευγαν στόν Ἰωάννη δέν ἀναχωροῦσε μέ ἄδεια χέρια εἴτε ἐπρόκειτο γιά ἀγαθοὺς καί πιστοὺς, εἴτε γιά πονηροὺς καί ἄπιστους ἢ αἰρετικούς. Ἡ ἐλεημοσύνη του, σημειώνει ὁ βιογράφος του, ἦταν ἕνα ποτάμι πού δέν ἄρδευε μόνο τήν Αἴγυπτο ἀλλά κάθε τόπο πού διαπερνοῦσε, γι' αὐτό καί γίνεται λόγος γιά «ἀχανές πέλαγος χρηστότητος». Εἶναι γνωστή ἡ στάση τοῦ Ἰωάννη, ὅταν κάποιος μέ διάφορα προσχήματα καί τρόπους ἐξαπατώντάς τον τοῦ ζήτησε τρεῖς φορές ἐλεημοσύνη. Ὅχι μόνο δέν τόν ἔδιωξε, ὅταν τόν ἀναγνώρισε, ἢ ἀρνήθηκε νά τόν ἐλεήσει, ἀλλά τήν πολλαπλασίασε κιόλας.

- Ἡ φιλανθρωπία δέν ἀφορᾶ μόνο στοὺς φτωχοὺς ἀλλά καί στοὺς φιλάρχυρους πλουσίους. Ὁ Ἰωάννης δέν ἤθελε μόνο τὰ χρήματά τους ἀλλά καί τήν καρδιά τους. Προσπαθοῦσε, ἡ ἐλεημοσύνη τους νά μὴν εἶναι ἀκούσια ἀλλά ἐκούσια.

- Ἔχει ἀρχή ἀλλά ὄχι τέλος. Ἡ φιλανθρωπία δέν ἀσκεῖται ἀποσπασματικά οὔτε καί διαλειμματικά, ἀλλά συνεχῶς καί ἀδιαλεί-

πως. Δέν ἐξαντλείται σέ βοηθήματα, ἀλλά ἐκτείνεται πέραν τῶν νομικῶς καί ἠθικῶς προβλεπομένων. Εἶναι «ἄπληστος, ἀφύλακτος» καί χωρίς τήν παραμικρή φειδώ. Δέν ἔχει ὠράρια καί δέν κάνει διακοπές.

- Δέν ἐξαντλείται σέ ὑλικό δοῦναι καί λαβεῖν, ἀλλά ἔχει κυρίως πνευματικό χαρακτήρα: «Οὐ τῶν κατά τό σῶμα δέ μόνον πενομένων ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο, ἀλλά γε καί τῶν κατά ψυχὴν λιμαγγομένων μάλιστα πρόνοιαν τῆς σωτηρίας ἐπραγματεύετο». Ὁ Ἰωάννης κτίζει ναούς γιά νά ἐκκλησιάζονται οἱ ἄνθρωποι καί νά τρέφονται μέ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ.

- Δέν ἐξαντλείται ἐπίσης σέ χρηματικές συναλλαγές ἢ συναλλαγές προσφορᾶς ὑλικῶν ἀγαθῶν στούς ἐμπερίστατους, ἀλλά ἐκτείνεται καί σέ παροχή πλείστων ἄλλων ὑπηρεσιῶν. Ὁ Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων ἔκτισε πτωχοκομεῖα, νοσοκομεῖα, γηροκομεῖα, μαιευτικές κλινικές γιά νά γεννοῦν ἀξιοπρεπῶς φτωχές ἢ ἐγκαταλελειμμένες γυναῖκες, δομές φιλοξενίας τῶν προσφύγων καί αἰχμαλώτων, μοναστήρια καί ὀτιδήποτε ἄλλο θά μπορούσε νά ἀνακουφίσει τούς ἐνδεεῖς.

- Δέν εὐνοεῖ οὔτε ἀφήνει ἄδειο χῶρο στήν ἀδικία. Δέν λειτουργεῖ δηλαδή ὡς ὄπιο γιά τή διαίωσίση της. Γι' αὐτό ὁ Ἰωάννης μαζί μέ τή φιλόφρονή στήση του ἀγωνίζεται γιά τήν ἄρση τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας. Συγκεκριμένα, στρέφεται μέ ἀγάπη ἐναντίον ἐκείνων πού ἔκλεβαν στό ζῦγι καί ἐξαπατοῦσαν τούς φτωχοῦς, καί συμβουλεύει νά χρησιμοποιοῦνται τά ἴδια μέτρα καί σταθμά γιά ὅλους. Δεχόταν δέ κάθε μέρα σέ ἀκρόαση ὅλους τούς ἀδικημένους τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, καθὼς φάνηκε ἀπό τά παραπάνω, δέν ἦταν παρεμπιπτόντως φιλόφρονος ἢ μαζί μέ ὅλα τά ἄλλα καί φιλόφρονος, ἀλλά ζοῦσε ὡς φιλόφρονος. Κοιμόταν καί ξυπνοῦσε μέ τή σκέψη τῆς φιλοφρονίας. Δέν ζοῦσε γιά τόν ἑαυτό του ἀλλά μόνο γιά τούς ἄλλους. Εἶχε καταστήσει τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας κέντρο φιλόφρονων ἐπιχειρήσεων. Διέθετε ἀκόμη καί ὀλόκληρο στόλο, συγκεκριμένα 13 πλοῖα στήν ὑπηρεσία τῆς φιλοφρονίας.

Παρεῖχε δέ «καθημερινά σιτηρέσια».

Προτιμᾶ νά εἶναι φιλόφρονος παρά φίλος τῆς ἐξουσίας, ὅταν αὐτά τά δύο ἀλληλοποκλείονται. Ἀρνήθηκε γιά παράδειγμα νά θυσιάσει τά συμφέροντα τῶν φτωχῶν ὑπέρ τῶν ἐσόδων τοῦ κράτους, γιά νά ἔχει τήν εὐνοία τοῦ τοπικοῦ ἄρχοντα (Νικήτα) καί κατ' ἐπέκτασιν τοῦ αὐτοκράτορα, χαρακτηρίζοντας κάτι τέτοιο ὡς «ἱεροσυλία».

Θά κλείσω τήν εἰσήγησή μου μέ μερικoὺς στίχους ἐνός τροπαρίου ἀπό τήν ἀκολουθία τοῦ ἀγίου, ἐνδεικτικό τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο τόν περιγράφει ἡ Ἐκκλησία, καί στή συνέχεια μέ τή διαθήκη του, ἐνδεικτική τοῦ τρόπου μέ τόν ὁποῖο ἀντιλαμβανόταν ὁ ἴδιος τόν ρόλο του ὡς ἐπισκόπου:

«Χαίροις ὁ τῶν πεινῶντων τροφεύς, τῶν δεομένων παροχεύς ἀφθονώτατος, ἡ βρύσις τῆς συμπαθείας, ἡ τοῦ ἐλέους πηγὴ, καταπονομένων ἢ ἀντίληψις, χηρῶν ὁ προστάτης, τῶν ἀσθενούντων ἐπίσκεψις, γυμνητευῶντων ἀσφαλὲς περιβόλαιον...».

Ὡς πρὸς τή Διαθήκη, τή διαβάζω ἀπό μετάφραση: «ὅταν προχειρίστηκα, κατὰ συγκατάβασιν Θεοῦ, ἐπίσκοπος τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἀλεξανδρείας, βρήκα στά ταμεῖα τοῦ ἐπισκοπείου ὀγδόντα περίπου κεντηνάρια (μονάδα βάρους πού ἐκπροσωποῦσε 100 λίτρες τῶν 325 γραμμαρίων) χρυσάφι. Ὑστερα μέ τίς γενναιοδωρές προσφορές φιλοχρίστων ἀνθρώπων, κατόρθωσα νά συγκεντρώσω ἀμύθητα ποσά, ἀπίστευτα στό ἀνθρώπινο μυαλό. Σκέφθηκα πολὺ καί κατὰλαβα καλά, ὅτι ὅλα αὐτά τά ἀγαθὰ εἶναι δῶρα τοῦ βασιλέως τῶν ὅλων Χριστοῦ. Καί γι' αὐτό προσπάθησα μέ ἐπιμέλεια καί σπουδή, νά ἐπιστρέψω στόν Θεό τά δῶρα αὐτά πού τοῦ ἀνήκουν. Καί αὐτό λοιπόν τό τελευταῖο νόμισμα, πού μοῦ μένει καί ἀνήκει στόν Θεό παρακαλῶ νά δοθεῖ στούς φτωχοῦς».

Αὐτός ἦταν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἰωάννης καί αὐτὲς ἦταν οἱ βασικὲς ἀρχές πού ἀφοροῦσαν τή φιλοφρονία του.

Ὁσιος Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ Ὁ Θεολόγος τῆς Ὑποστατικῆς Ἀρχῆς στήν χορεία τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ζαχαρία Ζαχάρου

Ὡς ἔσχατη ἐκπληξη, ἀναστάσιμον χαράν κομίζουσα, ἄφησε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τήν ἀναγγελία τοῦ πέμπτου νέου Ἁγίου, τόν ὁποῖον ἡ Κωνσταντινουπολίτις Μητέρα Ἐκκλησία συγκατέλεξε στήν χορεία τῶν ἐκλεκτῶν του Θεοῦ: πρόκειται γιά τόν Γέροντα, Ὁσιο πλέον, Σωφρόνιο Σαχάρωφ, κτήτορα καί ἰδρυτή τῆς ἐν τῷ Ἑσσεξ τῆς Ἀγγλίας Ἱερᾶς καί Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδροῦμου.

Ὁ Ὁσιος Σωφρόνιος (Σαχάρωφ) γεννήθηκε τό 1896 στή Μόσχα. Σπούδασε στήν Κρατική Σχολή Καλῶν Τεχνῶν τῆς γενετειράς του καί ἐπιδόθηκε στή ζωγραφική. Μετά μικρή περίοδο σπουδῶν στό Θεολογικό Ἰνστιτούτο τοῦ Ἁγίου Σεργίου στό Παρίσι, ἀναχώρησε τό 1925 γιά τό Ἅγιον Ὅρος καί ἐγκαταβίωσε στήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Ἐκεῖ γνώρισε καί συνδέθηκε στενά μέ τόν ἅγιο Σιλουανό. Ἡ συνάντηση τοῦ Γέροντος Σωφρονίου μέ τόν Ἅγιο ἀποτέλεσε βασικό σταθμό στήν πνευματική του πορεία. Παρέμεινε κοντά στόν Ἅγιο μέχρι τήν κοίμησή του καί ἔπειτα, μέ

τήν εὐλογία τοῦ Ἡγουμένου καί τῶν Γερόντων τῆς Ἱ. Μονῆς, ἀποσύρθηκε στήν ἔρημό τοῦ Ἁγίου Ὅρους. Ἀπό ἐκεῖ διακόνησε ὡς πνευματικός στίς Ἱερές Μονές τοῦ Ἁγίου

Παύλου, τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, τοῦ Ὁσίου Σίμωνος Πέτρας, τοῦ Ὁσίου Ξενοφώντος, καθώς καί σέ πολλά ἄλλα Κελλιά καί Σκήτες. Τό 1948 ἐξέδωσε στή Γαλλία τά χειρόγραφα, πού τοῦ παρέδωσε ὁ ἅγιος Σιλουανός, ἐπισυνάπτοντας ἐκτενή ἀνάλυση τῆς διδασκαλίας του καθώς καί μερικά βιογραφικά στοιχεῖα τοῦ Ἁγίου. Ἀπό τό ἔτος 1959 ἐγκαταβίωσε στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή τοῦ

Τιμίου Προδροῦμου στό Ἑσσεξ τῆς Ἀγγλίας, τῆς ὁποίας ὑπήρξε ἰδρυτής, κτήτορας καί πνευματικός πατέρας. Κοιμήθηκε ἐν Κυρίῳ στίς 11 Ἰουλίου 1993. Τά συγγράμματά του τά ὁποία ἔγραφε πρωτοτύπως στή ρωσική, μεταφράσθηκαν στήν ἀγγλική, ἀραβική, γαλλική, γερμανική, ἰταλική, σερβική, σουηδική, φλαμανδική, ἰσπανική καί ἀποσπασματικά σέ πολλές ἄλλες γλώσσες.

Γράφει ὁ Ἀρχιμ. Ζαχαρίας γιά τίς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς του: Τέσσερις μέρες πρῖν πεθάνει ἐκλείσει τά μά-

τια του και δέν ήθελε νά μάς μιλήσει περαιτέρω. Τό πρόσωπό του ήταν φωτεινό κι όχι θλιμμένο, αλλά γεμάτο ένταση. Είχε τήν ίδια έκφραση, όπως όταν θά τελούσε τή λειτουργία. Δέν άνοιγε τά μάτια του, ούτε πρόφερε λέξεις, αλλά σήκωνε τό χέρι του εύλογώντας μας. Μάς εύλογούσε χωρίς λόγια κι εγώ καταλάβαινα ότι θά έφευγε. Έτσι δέν ήθελα νά τόν άπασχολώ. Προηγουμένως συνήθιζα νά προσεύχομαι, ώστε ο Θεός νά επεκτείνει τό γήρας του, όπως λέμε στή λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου «τό γήρας περικρατησον». Αλλά κατά τή διάρκεια εκείνων των ήμερών είδα ότι έφευγε κι έτσι άρχισα νά λέγω: «Κύριε δώρισε στον δούλο σου πλουσίαν είσοδο στή βασιλεία σου». Προσευχόμενος χρησιμοποιώντας τά λόγια του άποστόλου Πέτρου, όπως διαβάζουμε στή Β' Έπιστολή του (Β' Πέτρου α' 11).

Έτσι έλεγα έπιμόνως: «Θεέ μου, δώρισε πλουσίαν είσοδον στον δούλο σου και τοποθέτησε τήν ψυχή του μαζί μέ τούς Πατέρες του» και ονόμαζα όλους τούς συντρόφους του άσκητές πού ήξερα ότι είχε στό Άγιον Όρος, άρχίζοντας από τόν Άγιο Σιλουανό και μετά όλους τούς άλλους. Τήν τελευταία μέρα πήγα νά τόν δώ στις έξι τό πρωί. Ήταν Κυριακή και τελούσα τήν πρωινή λειτουργία, ενώ ο πάτερ Κύριλλος μαζί μέ τούς άλλους ιερείς θά τελούσαν τή δεύτερη. Αντιλήφθηκα ότι επρόκειτο νά μάς άφήσει τή μέρα εκείνη. Πήγα και άρχισα τήν Πρόθεση. Οι Ώρες άρχισαν στις έφτά και μετά ακολούθησε ή λειτουργία. Είπα μόνο τις εύχές τής Αναφοράς, διότι στό μοναστήρι μας έχουμε τή συνήθεια νά τις διαβάζου-

με έκφώνως. Για τις υπόλοιπες ή προσευχή μου ήταν συνεχώς: «Κύριε, δώρισε πλουσίαν είσοδο στή βασιλεία σου στον δούλο σου». Η λειτουργία εκείνη ήταν διαφορετική απ' όλες τις άλλες. Τή στιγμή πού είπα, «Τά άγια τοις άγίοις» ο πάτερ Κύριλλος εισήλθε στό ιερό. Κοιτάξαμε ο ένας τόν άλλο, άρχισε νά κλαίει κι έννόησα ότι ο πάτερ Σωφρόνιος είχε φύγει. Ρωτώντας ποιά ώρα είχε άναχωρήσει, ήξερα ότι ήταν ή ώρα πού διάβαζα τό εύαγγέλιο.

Πήγα παράμερα, διότι ο πάτερ Κύριλλος ήθελε νά μιλήσει μαζί μου και μου είπε: «Μετάδωσε τήν Κοινωνία στους πιστούς και μετά άνακοίνωσε τήν άναχώρηση του πατρός Σωφρονίου και κάνε τό πρώτο Τρισάγιο, θά κάνω τό ίδιο στή δεύτερη λειτουργία». Έτσι διαμοίρασα τόν Άμνό και μετάλαβα, μετέδωσα στους πιστούς τή Θεία Κοινωνία και τελείωσα τή Θεία λειτουργία. Δέν γνωρίζω πώς τά κατάφερα. Μετά βγήκα έξω και είπα στον κόσμο: «Άγαπητοί μου άδελφοί, ο Χριστός ο Θεός μας είναι τό

σημείο του Θεού για όλες τις γενεές αυτής τής εποχής, διότι στά λόγια Του βρίσκουμε τή σωτηρία και τή λύση κάθε ανθρώπινου προβλήματος. Και τώρα πρέπει νά κάνουμε όπως μάς διδάσκει ή λειτουργία, δηλαδή νά εύχαριστήσουμε, νά ικετεύσουμε, νά παρακαλέσουμε. Έτσι άς εύχαριστήσουμε τόν Θεό πού μάς έχει δώσει τέτοιο πατέρα, κι άς προσευχηθούμε για τήν άνάπαυση τής ψυχής του». «Εύλογητός ο Θεός ήμών ...», κι άρχισα τό Τρισάγιο. Τόν βάλαμε στήν εκκλησία για τέσσερεις μέρες, διότι ή Κρύπτη δέν ήταν άκόμη τελειωμένη κι ο τάφος δέν είχε άκόμη κτισθεί. Τόν άφήσαμε ακά-

λυπτο στήν ἐκκλησία γιά τέσσερεις μέρες καί συνεχώς διαβάσαμε τά ἅγια Εὐαγγέλια ἀπό τήν ἀρχή ὡς τό τέλος, ξανά καί ξανά, ὅπως εἶναι τό ἔθος γιά ἱερεῖς. Διαβάσαμε τά ἅγια εὐαγγέλια καί διαβάσαμε Τρισάγια καί ἄλλες προσευχές. Εἶχαμε τίς ἀκολουθίες, τή Λειτουργία αὐτός ἦταν ἐκεῖ, στή μέση τῆς ἐκκλησίας γιά τέσσερεις μέρες

Ἦταν σάν Πάσχα, ἦταν τέτοια ὁμορφη κι εὐλογημένη ἀτμόσφαιρα! Κανένας δέν ἔδειξε ὅποιαδήποτε ὑστερία, καθένας προσευχόταν μέ ἔμπνευση. Εἶχα ἕνα φίλο ἀρχιμανδρίτη, πού συνήθιζε νά ἔρχεται στό Μοναστήρι κάθε χρόνο καί νά περνά λίγες ἐβδομάδες κατά τή διάρκεια τοῦ καλοκαιριοῦ, τόν πατέρα Ἱερόθεο Βλάχο, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τό βιβλίο «Μία βραδιά στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὄρους». Τώρα εἶναι μητροπολίτης Ναυπάκτου. Ἐφτασε μόλις ἔμαθε ὅτι ὁ πάτερ Σωφρόνιος πέθανε. Αἰσθάνθηκε τήν ἀτμόσφαιρα καί μοῦ εἶπε: «Ἄν ὁ πάτερ Σωφρόνιος δέν εἶναι ἅγιος, τότε δέν ὑπάρχουν ἅγιοι». Ἐτυχε νά ἔχουμε μερικούς μοναχοὺς ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος, οἱ

ὁποῖοι ἦρθαν γιά νά δοῦν τόν πάτερ Σωφρόνιο, μά δέν τόν βρῆκαν ζωντανό. Ὁ πάτερ Τύχων ἀπό τή Σιμωνόπετρα ἦταν ἕνας ἀπό αὐτούς. Κάθε φορά πού ἔρχονταν Ἑλληνες στήν Ἀγγλία γιά ἰατρικούς λόγους εἶχαν τή συνήθεια νά ἔρχονται στό Μοναστήρι, γιά νά τούς διαβαστεῖ μία προσευχή ἀπό τόν πατέρα Σωφρόνιο, διότι πολλοί εἶχαν θεραπευθεῖ.

Τήν τρίτη ἢ τήν τέταρτη μέρα μετά τόν θάνατο τοῦ π. Σωφρονίου ἦρθε μία οἰκογένεια

μέ ἕνα παιδί δεκατριῶν χρονῶν. Εἶχε ὄγκο στόν ἐγκέφαλο κι ἡ ἐγχείρησή του ἦταν καθορισμένη γιά τήν ἐπόμενη μέρα. Ὁ πάτερ Τύχων ὁ Σιμωνοπετρίτης ἦλθε καί μοῦ εἶπε: «Αὐτοί οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολύ λυπημένοι ἦρθαν καί δέν βρῆκαν τόν πάτερ Σωφρόνιο. Γιατί δέν διαβάζεις μερικές προσευχές γιά τό παιδί»; Τοῦ εἶπα, «ἄς πάμε μαζί. Ἐλα καί κάνε μου τόν ἀναγνώστη. Θά διαβάσουμε μερικές προσευχές στό ἄλλο παρεκκλήσι». Πήγαμε καί διαβάσαμε τίς προσευχές γιά τό παιδί καί στό τέλος ὁ πάτερ Τύχων εἶπε: «Ἐ-

ρεῖς, γιατί δέν περνάτε τό παιδί κάτω ἀπό τό φέρετρο τοῦ πάτερ Σωφρονίου; Θά θεραπευθεῖ. Χάνουμε τόν χρόνο μας διαβάζοντας προσευχές». Τοῦ ἀπάντησα ὅτι δέν μπορούσα νά τό κάνω αὐτό, διότι ὁ κόσμος μπορούσε νά πει ὅτι μόλις ἔχει πεθάνει καί ἤδη προσπαθοῦμε νά προωθήσουμε τήν ἀγιοποίησή του.

«Νά τό κάνεις ἐσύ», τοῦ εἶπα. «Εἶσαι ἀγιορείτης μοναχός. Δέν θά πει κανένας τίποτε». Πῆρε τό ἀγόρι ἀπό τό χέρι καί τό πέρασε κάτω ἀπό τό φέρετρο. Τήν ἐπομένη ἔκαναν ἐγχείρηση στό

παιδί καί δέν βρῆκαν τίποτε. Ἐκλείσαν τό κρανίο καί εἶπαν: «Λανθασμένη διάγνωση. Θά ἦταν πιθανῶς φλόγωση». Ἐτυχε τό παιδί νά συνοδεύεται ἀπό ἕνα γιατρό ἀπό τήν Ἑλλάδα, πού εἶχε τίς πλάκες ἀκτίνων X πού ἔδειχναν τόν ὄγκο, καί τούς εἶπε: «Ἔξερετε καλά τί σημαίνει αὐτή ἡ λανθασμένη διάγνωση!» Τό παιδί μεγάλωσε. Τώρα εἶναι 27 χρονῶν καί εἶναι πολύ καλά.

Ἀντιχαλκηδόνιοι - Μονοφυσίτες

τοῦ Πρωτ. Θεοχάρη Θεοχάρους

Ἡ πρόρρηση τοῦ γηραλέου ἱερέως Συμεών πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο (κατὰ τὴν Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ), ὅτι αὐτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός θὰ ἀποτελέσει «σημεῖον ἀντιλεγόμενον», ἐπαληθεύθηκε καὶ ἐπαληθεύεται πλήρως ἀκόμη καὶ μέχρι τίς μέρες μας. Ἐξαιρουμένης τῆς Β' Οἰκουμενικῆς συνόδου ἡ ὁποία καταδίκασε τὴν αἵρεση τῶν Πνευματομάχων, οἱ ὑπόλοιποι σύνοδοι περιστράφηκαν γύρω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ σύνοδος πού συνήλθε στὴ Χαλκηδόνα τὸ 451 μ.χ. ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ. Ἡ αἵρεση αὐτὴ εἶχε ὡς κύριο ἐκφραστὴ τὸν ἀρχιμανδρίτη Εὐτυχὴ, ὁ ὁποῖος ἀπολάμβανε τῆς στήριξης τοῦ πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Διοσκόρου. Τελικὰ καὶ οἱ δύο καταδικάστηκαν ἀπὸ τὴν σύνοδο. Ὁ Εὐτυχὴς ὑποστήριζε ὅτι κατὰ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ ἐνώθηκαν ἡ Θεῖα φύση μὲ τὴν ἀνθρώπινη «ἐκ δύο φύσεων» ὅπως ἔλεγε, καὶ οὐσιαστικὰ ἡ Θεῖα ἀπορρόφησε τὴν ἀνθρώπινη. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἔνωσης τῶν δύο φύσεων ἦταν ἡ μία Θεϊκὴ φύση. Ἡ θέση τῆς ἐκκλησίας ὅπως τὴν διακήρυξε καὶ ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ εἶναι, ὅτι στὸ ἓνα πρόσωπο (ὑπόσταση) τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνώθηκαν ἡ Θεϊκὴ φύση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἀτρέπτως ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαιρέτως.

Μέ ἄλλα λόγια, αὐτὸς πού πάντοτε ὑπῆρχε μαζί μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, πρὶν ἂν δημιουργηθεῖ ὁ κόσμος, ὁ Ἄσαρκος Λόγος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, προσέλαβε ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη φύση. Ἔγινε Θεάνθρωπος, χωρὶς ἡ ἀνθρώπινη φύση νὰ ἐπηρεάσει ἢ νὰ ἀλλοιώσει τὴ Θεϊκὴ καὶ ἀντίστροφα. Ὅπως ψάλλουμε στὸ πρῶτο τροπάριο τοῦ ἑσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων, «αὐτὸ πού πάντοτε ἦταν διέμεινε».

Ὁ Εὐτυχὴς εἶχε καταδικαστεῖ πρωτίτερα ἀπὸ τὴν ἐνδημοῦσα σύνοδο τῆς Κων-

σταντινουπόλεως τὸ 448, τῆς ὁποίας προήδρευσε ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φλαβιανός. Στὴ συνέχεια ὁ ἀυλάρχης τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ Β' Χρυσάφιος, ὁ ὁποῖος εἶχε πνευματικὸ πατέρα τὸν Εὐτυχὴ, διευθέτησε τὴν διὰ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος σύγκλιση νέας συνόδου τὸ 449 μ.χ. στὴν Ἔφεσο ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρου. Ἡ σύνοδος αὐτὴ ἀθώωσε καὶ ἀποκατέστησε τὸν Εὐτυχὴ. Κατὰ τὴν σύνοδο αὐτὴ ἐπικράτησε κλίμα τρομοκρατίας καὶ διώξεων. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλους καθαιρέθηκε καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φλαβιανός, ὁ ὁποῖος κακοποιήθηκε βάναισα καὶ πέθανε σὲ λίγες μέρες. Ἡ σύνοδος αὐτὴ ἔμεινε στὴν ἱστορία γνωστὴ ὡς ἡ ληστρική τοῦ 449. Ἡ κατάσταση ἔλλαξε ὅταν τὸ καλοκαίρι τοῦ 450 μ.χ. πέθανε ὁ αὐτοκράτορας Θεοδόσιος Β' μετὰ ἀπὸ ἀτύχημα, καὶ τὸν θρόνο ἀνέλαβε ἡ ἀδελφὴ του Πουλχερία μὲ τὸν σύζυγό της Μαρκιανό, οἱ ὁποῖοι συγκάλεσαν τὴν Δ' Οἰκουμενικὴ σύνοδο στὴ Χαλκηδόνα, ἡ ὁποία καὶ ἀποκατέστησε τὰ πράγματα.

Ἡ ἐκκλησία εἶχε πάντοτε ὡς βασικὸ κριτήριον τὴν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων τῆ «σωτηριολογία». Ἐάν δηλαδή ὁ Χριστός δέν εἶναι τέλειος Θεός, δέν σώζει τὸν ἄνθρωπο. Ἐάν πάλι ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν προσέλαβε ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη φύση, δέν θὰ μπορούσε νὰ τὴν θεραπεύσει. Ἡ ἄρνηση πάλι τῆς θεότητας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀκυρώνει τὴν δυνατότητα τοῦ ἀνθρώπου νὰ λάβει τὴ χάρι καὶ τὸν ἁγιασμό, μετατρέποντας ἔτσι τὴν θέωση σὲ ἠθικὴ τελείωση.

Μετὰ τὴν καθαίρεση τοῦ Διοσκόρου ἀπὸ τὴν Δ' Οἰκ. Σύνοδο ἀνήλθε στὸν πατριαρχικὸ θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ Προτέριος (452 – 457) μ.χ., ὁ ὁποῖος διώχθηκε μὲ σφοδρότητα ἀπὸ τοὺς Μονοφυσίτες. Τὴν Μ. Ἑβδομάδα τοῦ 457 ἀφοῦ τὸν κυνήγησαν καὶ τελικὰ τὸν ἐντόπισαν μέσα στὸ βαπτιστήριον, τὸν κατέσφαξαν καὶ ἀκολούθως παρέδωσαν τὸ σῶμα του στὰ ζῶα καὶ κατόπιν

στή φωτιά. Ὑποκινητής αὐτῆς τῆς ἐξέγερσης ἦταν ἕνας ἱερέας, ὁ Τιμόθεος ὁ Αἴλουρος, ὁ ὁποῖος στή συνέχεια ἀνήλθε στόν πατριαρχικό θρόνο τῆς Ἀλεξάνδρειας. Ἐπί τῆς πατριαρχίας του ξεκίνησε τό σχίσμα τῶν Κοπτῶν στήν Αἴγυπτο, τό ὁποῖο ἐξελίχτηκε στή λεγόμενη Κοπτική Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ὑφίσταται μέχρι σήμερα.

Μαθητής τοῦ Τιμοθέου Αἰλούρου ὑπῆρξε ὁ Σεβήρος Ἀντιοχείας (465-538 μ.χ.), ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε ἕνα συγκεκαλυμμένο Μονοφυσιτισμό. Σύμφωνα μέ τίς ἀπόψεις του, στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνώθηκαν ἡ Θεία καί ἡ ἀνθρώπινη φύση καί ἀποτέλεσαν ἕνα σύνθετο πρόσωπο, στό ὁποῖο δέν ξεχωρίζουν πλέον οἱ ιδιότητες, θεϊκές καί ἀνθρώπινες. Ἀπορρίπτει μέ αὐτό τόν τρόπο, αὐτό πού ἡ ἐκκλησία ὀνομάζει «ἀντίδοση τῶν ιδιωμάτων», ὅπου δηλαδή στό ἕνα πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἐνεργοῦν σέ πλήρη ἁρμονία μεταξύ τους καί χωρίς νά ἀλληλοσυγκρούονται οἱ δύο φύσεις. Ὁ Σεβήρος θεωρεῖται ὡς ὁ σπουδαιότερος θεολόγος τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ καί μέγας γιά αὐτούς ἅγιος. Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἀπόψεων αὐτῶν ἀποδίδονται στόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό οἱ ἐξῆς λανθασμένες ιδιότητες:

- 1) Ἐπί τοῦ Σταυροῦ ἔπαθε ὁ ἴδιος ὁ Θεός (Θεοπασηχισμός)
- 2) Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶχε μία θέληση καί μία ἐνέργεια.
- 3) Μετά τήν ἐνανθρώπηση δημιουργεῖται ἕνα νέο πρόσωπο (σύνθετο), ὅποτε καί ἡ Θεϊκή φύση τοῦ Χριστοῦ πού ὑπῆρχε πάντοτε προαιωνίως, τώρα ἐπιδέχεται κάποια ἀλλοίωση. Πράγμα πού θεωροῦμε ἀπαράδεκτο γιά τή Θεότητα.

Οἱ Μονοφυσιτικές ἐκκλησίες πού ἀσπάζονται μέχρι σήμερα αὐτές τίς θεολογικές ἀντιλήψεις εἶναι: α) ἡ Κοπτική τῆς Αἴγυπτου, β) ἡ Συροϊακωβιτική ἢ Συροορθόδοξη, γ) ἡ Ἀρμενική, δ) ἡ Αἰθιοπική καί ε) ἡ ἐκκλησία τοῦ Μαλαμπάρ τῶν Ἰνδιῶν. Ὀνομάζονται καί Ἀντιχαλκηδόνιοι γιά τόν λόγο ὅτι ἀποδέχονται τίς Οἰκουμενικές συνόδους μέχρι τήν Γ', ἐνῶ ἀπορρίπτουν τήν Δ' τῆς Χαλκηδόνας καί τίς μετά ἀπό αὐτήν.

Ἔχουν τό ἴδιο σύμβολο τῆς πίστεως μέ ἐμάς, ἀλλά ἀπορρίπτουν τήν Ὁρθόδοξη Χριστολογία.

Στήν Αἴγυπτο ἀριθμοῦν περί τά 12.000.000 καί ἄλλοι τοὺς ἀνεβάζουν στά 16.000.000. Ἡ Ὁρθόδοξη ἐκκλησία δέν ἔχει «κοινωνία» μαζί τους, δηλαδή δέν μεταδίδουμε μυστήρια σέ αὐτούς οὔτε δεχόμαστε τά δικά τους.

Τά τελευταία χρόνια ζοῦν καί ἐργάζονται στήν Κύπρο ἀρκετοί Κόπτες. Ἔχουν στή Λεμεσό δικό τους ναό στήν περιοχή τοῦ κοιμητηρίου Σφαλαγγιώτισσας, ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἀθανάσιο. Σέ πολλές περιπτώσεις ἐκκλησιάζονται σέ δικούς μας Ὁρθόδοξους ναούς, ὅπου καί ζητοῦν νά μεταλάβουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, πράγμα πού ἀποκλείεται, ἀφοῦ ὁ Χριστός τόν ὁποῖο ἀποδέχονται εἶναι ἐντελῶς διαφορετικός ἀπό αὐτόν πού ἐμεῖς πιστεύουμε καί κηρύττουμε, ὅπως ἔχει ἀναφερθεῖ πῶς πάνω. Σέ ἄλλες περιπτώσεις ἔχει τύχει δικοί μας Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί νά γίνονται ἀνάδοχοι σέ βαπτίσεις στόν δικό τους ναό καί σύμφωνα μέ τό δικό τους δόγμα, πράγμα καί πάλιν ἀπαράδεκτο.

Ἡ Ὁρθόδοξη ἐκκλησία δέν ἐνεργεῖ ἐθνικιστικά ἢ ρατσιστικά, ὅπως κάποιοι ἀντιλαμβάνονται τήν ἀπουσία κοινωνίας μεταξύ μας. Δέν τοὺς κοινωνοῦμε ὄχι γιατί εἶναι Αἰγύπτιοι ἢ Ἀρμένιοι, ἀλλά γιατί δέν εἶναι Ὁρθόδοξοι, ἄν καί αὐτοαποκαλοῦνται «Κοπτική ἢ Ἀρμενική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία». Ἐμεῖς δέν διακρίνουμε τοὺς ἀνθρώπους ἀπό τό χρῶμα, τή φυλή ἢ τήν ἐθνικότητα, ἀλλά ἀπό τό δόγμα στό ὁποῖο εἶναι βαπτισμένοι. Ὁ λόγος εἶναι ἀπλός. Κάποιος πού δέν εἶναι Ὁρθόδοξος, δέν εἶναι μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μέ τόν ὀρισμό πού δίνει στήν ἐκκλησία ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Τό ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι τό πῶς κάποιος θά μεταλάβει Χριστό διαφορετικό ἀπό αὐτόν πού πιστεύει καί στό ὄνομα τοῦ ὁποῖου ἔχει βαπτιστεῖ! Κατά ἀνάλογο τρόπο δέν τοὺς δεχόμαστε ὡς ἀναδόχους σέ βαπτίσεις, ἀφοῦ ὁμολογοῦν διαφορετικό Χριστό ἀπό αὐτόν πού ἐμεῖς πιστεύουμε.

Ὁ Ὁσῖος Γέροντας Ἐφραὶμ τῆς Ἀριζόνας Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀμερικῆς

Στίς 8 Δεκεμβρίου 2019 παρέδωσε τὴν ψυχὴ τοῦ στὸν Κύριον σὲ ἡλικία 91 ἐτῶν, ὁ Γέροντας Ἐφραὶμ, Προηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου Ἁγίου Ὁρους καὶ ἰδρυτῆς καὶ Γέροντας 19 μοναστηριῶν στὴν Ἀμερικὴ καὶ τὸν Καναδά, μαθητῆς καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ ἐν ὁσίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ.

Μέ ἀφορμὴ τὸ γεγονός αὐτὸ παραθέτουμε σύντομο βιογραφικὸ τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, μέ τὴν εὐχὴ ὅπως πρεσβεύει πρὸς τὸν Κύριον γιὰ ὅλους μας.

Ο Γέροντας Ἐφραὶμ γεννήθηκε στίς 24 Ἰουνίου 1928 στὸν Βόλο ὡς Ἰωάννης Μωραΐτης. Τὰ παιδικὰ του χρόνια τὰ πέρασε στὴ φτώχεια, βοηθώντας τὸν πατέρα του στὴν ἐργασία του, ἀλλὰ πάντα ἀκολουθοῦσε τὸ εὐσεβὲς παράδειγμα τῆς μητέρας του, ἡ ὁποία ἔγινε ἀργότερα μοναχὴ μέ τὸ ὄνομα Θεοφανῶ.

Σὲ ἡλικία 14 χρονῶν ἄρχισε νὰ λαχταρᾷ τὸν μοναχισμό, ἀλλὰ δὲν πῆρε εὐλογία ἀπὸ τὸν πνευματικὸ του νὰ πάει στὸ Ἅγιον Ὄρος ἕως ὅτου ἔγινε 19 χρονῶν.

Μέ τὴν ἄφιξή του στὸ Ἅγιον Ὄρος, στίς 26 Σεπτεμβρίου 1947, πῆγε κατευθεῖαν στὸν γέροντα Ἰωσήφ τὸν Ἡσυχαστῆ, στὴ σπηλιὰ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ὁ ὁποῖος τὸν ἀποδέχτηκε στὴν ἀδελφότητά του, καὶ ἔκανε τὴν κουρὰ του 9 μῆνες ἀργότερα τὸ 1948 μέ τὸ ὄνομα Ἐφραὶμ.

Ἀπὸ ὑπακοή στὸν γέροντά του, ὁ μοναχὸς Ἐφραὶμ χειροτονήθηκε διάκονος καὶ στὴ συνέχεια ἱερέας.

Ἡ ζωὴ στὴν ἀδελφότητα τοῦ γέροντος Ἰωσήφ ἦταν πολὺ αὐστηρὴ καὶ ἀσκητικὴ.

Μετά τὴν κοίμησιν τοῦ γέροντος Ἰωσήφ τὸ 1959, συγκεντρώθηκαν ἀρκετοὶ μοναχοὶ γύρω ἀπὸ τὸν γέροντα Ἐφραὶμ, πού τὸν

εἶχαν ὡς πνευματικὸ πατέρα.

Τὸ 1973 ἡ ἀδελφότητά του μετακόμισε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Φιλοθέου, ὅπου ἔγινε καὶ ἡγούμενός της. Λόγω τῆς φήμης τοῦ γέροντος Ἐφραὶμ, ἡ μοναστικὴ ἀδελφότητα μεγάλωσε γρήγορα.

Τοῦ ζητήθηκε ἀπὸ τὴν ἐπιστοασία τοῦ Ἁγίου Ὁρους, νὰ ἀναβιώσει καὶ νὰ ἐπανδρώσει πολλὰ μοναστήρια στὸ Ἅγιον Ὄρος, τὰ ὁποῖα ἔπασχαν ἀπὸ λειψανδρία, ὅπως τοῦ Ξηροποτάμου, Κωνσταμονίτου καὶ Καρακάλλου. Αὐτὰ τὰ μοναστήρια ἦταν κάτω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ του καθοδήγησιν μέχρι τὴν κοίμησίν του.

Ἐπίσης ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα μοναστήρια στὴν Ἑλλάδα, πού ἦταν κάτω ἀπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησιν τοῦ γέροντος Ἐφραὶμ, ὅπως ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου στίς Σέρρες, τῆς Παναγίας τῆς Ὁδηγήτριας στὴν Πορταριά (Βόλος) καὶ αὐτὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, πρώην μετόχι τῆς Φιλοθέου, στὴ νῆσο τῆς Θάσου.

Τὸ 1979 ἔφθασε στὸν Καναδά γιὰ λόγους υἱείας.

Ὁ π. Ἐφραὶμ, μόλις ἔφθασε στὸν Καναδά καὶ ἄρχισε τίς ἐξετάσεις στοὺς γιατροὺς, συγχρόνως ἄρχισε νὰ ἐξομολογεῖ, νὰ νουθετεῖ καὶ νὰ διδάσκει τοὺς ἀπόδημους Ἑλληνες. Ἡ ποιμαντικὴ του δράση, κατόπιν προσκλήσεων, ἀπὸ τὸν Καναδά ἐξαπλώθηκε στίς Η.Π.Α. Ἐκτοτε οἱ ἐπισκέψεις συνεχίσθηκαν καὶ ἡ ποιμαντικὴ προσφορὰ τοῦ ὄλο καὶ αὐξανόταν.

Τότε σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ καλλιεργεῖται ἡ σκέψη νὰ ἰδρυθεῖ μοναστήρι στὴν Ἀμερικὴ, ὥστε ὁ ἀπόδημος ἑλληνισμὸς νὰ ἔχει μίαν ὀνιμη βάση πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ.

Πράγματι ἄρχισαν ἐνέργειες καὶ ἰδρύθηκαν στὴν ἀρχὴ δυὸ μοναστήρια, τὸ ἓνα στὸ Μόντρεαλ τοῦ Καναδά καὶ τὸ ἄλλο στὸ Πί-

τισμπουργκ των Η.Π.Α. Ακολούθησε η ίδρυση και άλλων μοναστηριών, με αποτέλεσμα σήμερα να υπάρχουν 19 μοναστήρια στην Αμερική και στον Καναδά.

Συνέχισε να είναι πνευματικός πατέρας ιερών μονών στο Άγιον Όρος και 8 γυναικείων μοναστηριών σε όλη την Ελλάδα, αλλά καθώς δεν ήταν πρακτικό να είναι ηγούμενος της Ιεράς Μονής Φιλοθέου, καθώς έλειπε για μεγάλα χρονικά διαστήματα στη Βόρεια Αμερική, παραιτήθηκε το 1990.

Τά μοναστήρια είναι τὰ ἐξῆς: δύο στή Φλόριντα, δύο στό Τέξας, δύο στό Σικάγο, δύο στή νότια Καρολίνα, ἓνα στή Νέα Υόρκη, ἓνα στήν Οὐάσιγκτον, ἓνα στήν Πενσυλβανία, ἓνα στήν Καλιφόρνια, ἓνα στό Ἴλινοϊς, ἓνα στό Μίτσιγκαν, ἓνα στό Μόντρεαλ, καί ἓνα στό Τορόντο, ἀφιερωμένα στόν Χριστό, στήν Παναγία καί σέ διαφόρους Ἁγίους.

Ἐπίσης ἔχει κατασκευάσει ἓνα γηροκομεῖο.

Μέχρι τήν κοίμησή του ὁ γέροντας Ἐφραίμ μόνιμα στό μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου στήν ἔρημο τῆς Ἀριζόνας, καθοδηγώντας πνευματικά τόσο τίς ἀδελφότητες τῶν μονῶν πού ἴδρυσε ὅσο καί τούς χιλιάδες πιστούς, πού καθημερινά ἐπισκέπτονταν τό μοναστήρι.

Ἡ ίδρυση τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἁγίου Ἀντωνίου

ξεκίνησε τό 1995. Ἡ ἱερά μονή εἶναι ἀνδρική καί λειτουργεῖ μέ περίπου 35 μοναχοῦς ἀπό διάφορες ἐθνικότητες, μέ ἡγούμενο τόν ἀγιορεῖτη ἱερομόναχο π. Παῖσιο.

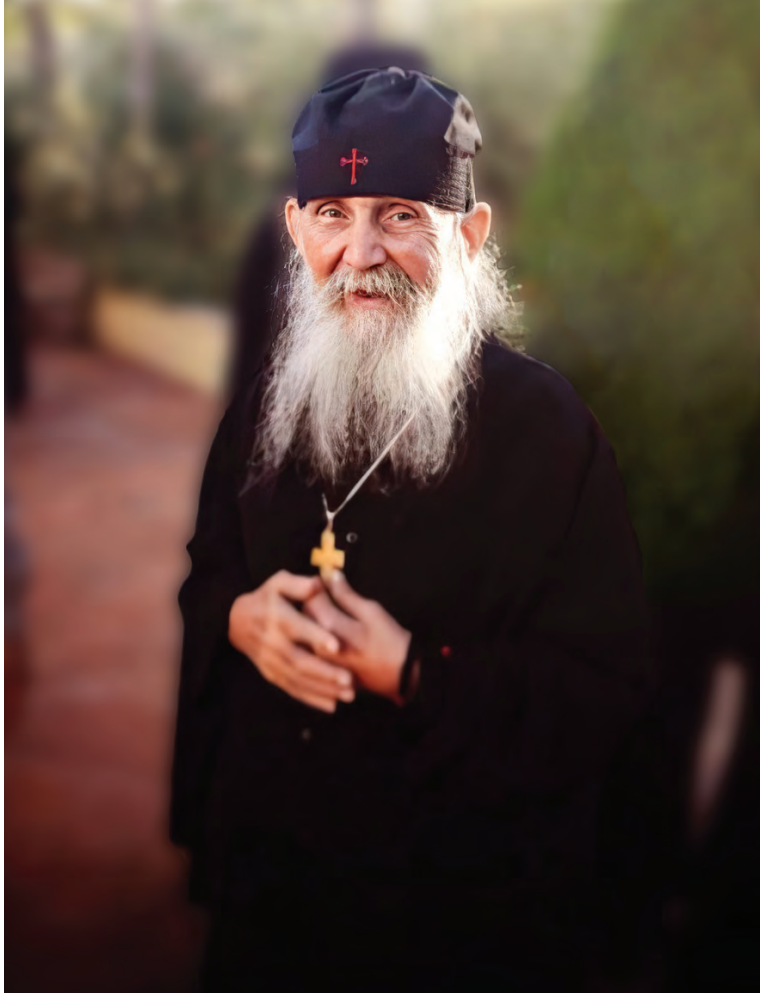
Τό μοναστήρι ἔχει τώρα ἔκταση 2000 στρεμμάτων καί τό ἐπισκέπτονται καθημερινά πολλοί προσκυνητές ἀπό ὅλο τόν κόσμο.

Τό μοναστήρι προσφέρει συσσίτια γιά φτωχοῦς καί δημιούργησε ἴδρυμα γιά φτωχές καί ἐγκαταλειμμένες γυναῖκες στήν πόλη τοῦ Tuscon.

Οἱ μοναχοί ἀπό τήν Ελλάδα εἶναι ἐλάχιστοι, ἡ πλειονότητα τῶν μοναχῶν ἀποτελεῖται ἀπό γηγενεῖς ὀρθόδοξους τῆς Ἀμερικῆς διαφόρων ἐθνοτήτων καί ἀπό προσήλυτους. Ἡ γλώσσα τῶν ἀκολουθιῶν εἶναι ἡ ἑλληνική, καθώς ὅλοι οἱ μοναχοί μαθαίνουν τήν ἑλληνική γλώσσα καί τή βυζαντινή μουσική. Οἱ μοναχοί ἀκολουθοῦν καί ἐφαρμοζοῦν ἐπακριβῶς τίς Βυζαντινές παρακαταθήκες, τίς παραδόσεις,

τίς ἱερές ἀκολουθίες, τίς ὁλονυχτίες, τίς προσευχές καί τή ζωή μέ τό ὠράριο τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Ὁ Ὁσιος Γέροντας κοιμήθηκε στίς 8 Δεκεμβρίου τό 2019. Μέ τήν ἀναχώρησή του γιά τόν οὐρανό ὀλόκληρη ἡ συνοδεία τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ ἔχει ἔνωθει ξανά καί πρεσβεύουν ὅλοι μαζί γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ ναός τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος στή Βίκλα καί τὰ κειμήλιά του

τοῦ Δρος Χριστοδούλου Α. Χατζηχριστοδούλου
Βυζαντινολόγου

Η μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος κρατήθηκε ζωντανή στά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἀπό τούς αὐτόχθονες κατοίκους τῶν χωριῶν τῆς εὐρύτερης περιοχῆς τῆς Ἀμαθοῦντος, ἀρκετοί ἀπό τούς ὁποίους σέ καιρούς χαλεπούς κατέφυγαν ἀπό τὰ παράλια στήν ὄρεινή περιοχή τῆς Λεμεσοῦ. Μαζί τους μετέφεραν καί διατήρησαν τήν τιμή τῶν δυό σημαντικότερων ἁγίων τῆς Ἀμαθοῦντος, τοῦ προαναφερθέντος Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος καί τοῦ Τύχωνος. Στό χωριό Πραστειό φυλασσόταν ἕως πρόσφατα μία μοναδική μεταβυζαντινὴ εἰκόνα τοῦ ἁγίου

Τύχωνος, στήν ὁποία ἀπεικονιζόταν ἡ θαυμαστή κληματαριά, ἡ ὁποία βλάστησε στόν τάφο του στήν Ἀμαθούντα. Στόν ἴδιο τάφο ἄλλωστε εἶχε ταφεῖ καί ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων. Τά ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Τύχωνος σώζονται μέχρι σήμερα. Στό κοντινό πρὸς τό Πραστειό χωριό Βίκλα, τό ὁποῖο θά εἶχε κάποιο στρατιωτικό παρατηρητήριο, ἀνοικοδομήθηκε ναός τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος, πού εἶναι καί τό θέμα τῆς εἰσήγησής μας στό φετινό συνέδριο. Οἱ βυζαντινὲς ὀνομασίες τῶν χωριῶν, καθὼς

καί τὰ ἀρχαιολογικά εὐρήματα μαρτυροῦν ἀνθρώπινη παρουσία τουλάχιστον ἀπό τὰ ρωμαϊκά χρόνια. Στούς ἁγίους αὐτούς θά πρέπει νά προστεθεῖ καί ἡ τιμή τοῦ ἁγίου

Νικολάου καί ἔτσι δικαιολογεῖται ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ μεσαιωνικοῦ ναοῦ πρὸς τιμή του στό χωριό Κλωνάρι, πού γειτνιάζει μέ τό Πραστειό καί τή Βίκλα. Δέν εἶναι ἀκόμη τυχαῖο ὅτι ὁ κεντρικός ναός τοῦ χωριοῦ Ἅγιος Τύχωνος εἶναι ἀφιερωμένος στόν ἅγιο Νικόλαο καί ὄχι στόν ἅγιο Τύχωνα. Οἱ τελευταῖοι μάλιστα κάτοικοι τῆς Βίκλας μετά τήν ἀπερήμωσιν τῆς ἐγκαταστάθηκαν στό Κλωνάρι, ὅπου στόν ναό τοῦ

ἁγίου Νικολάου μετέφεραν γιά προστασία ὅλες τίς εἰκόνες καί τὰ ιερά σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος.

Ὁ ναός τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος στή Βίκλα (ἐπαρχία Λεμεσοῦ), ὑπήρξε καθολικό μονῆς κατά τήν τοπική παράδοση. Σύμφωνα μέ τόν Κώδικα Α΄ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κιτίου κτίστηκε ἐπί Μητροπολίτη Κιτίου (1737-1776) Μακαρίου Α΄ (ἔσωτερικές διαστάσεις ἀρχικοῦ ναοῦ: 9,80x14 μ., ἀψίδα ἱεροῦ βήματος: χορδή 2,22 μ., βέλος 1,62 μ., μέτωπο ἀψίδας 0,62 μ.). Οἱ τοῖχοι

είναι κτισμένοι με άκατέργαστους λίθους, λάσπη και άσβέστη). Είναι άγνωστο αν στον ίδιο χώρο προϋπήρχε παλαιότερος ναός. Ο ναός είναι τό μοναδικό κτήριο (συντεταγμένες 34ο 49' 39'' Β, 33ο 11' 45'' Α, ύψόμετρο 470 μέτρα), τό οποίο διατηρείται σήμερα στό χωριό. Ο ναός κατά τόν 19ο αιώνα επεκτάθηκε στά δυτικά, άφου κατεδαφίστηκε ό δυτικός τοίχος και άνακαινίστηκε από τό Τμήμα Αρχαιοτήτων, με ριζικές επεμβάσεις και πρόσθεση νέας στέγης. Είναι μονόκλιτος και καλύπτεται από ξύλινη έπικλινή στέγη. Από τήν αρχική ξυλεία διατηρήθηκαν τά ζευκτά και τμήμα τής καρίνας τής στέγης. Η στέγη στό αρχικό κτίσμα καλύπτεται με επίπεδα άγκιστρωτά επίπεδα κεραμίδια και στήν επέκταση με κεραμίδια γαλλικού τύπου.

Σ τ ή ν ά ν α τ ο λ ι κ ή πλευρά ή ήμικυκλική άψίδα του ιεροϋ βήματος έγγράφεται στόν ευθύ τοίχο. Στο ευθύγραμμο τμήμα του άνατολικού τοίχου στά

βόρεια τής άψίδας άνοίγεται ή όρθογωνική κόγχη με όξυκόρυφο τόξο κόγχη τής Πρόθεσης. Στο άνατολικό άκρο του βόρειου τοίχου άνοίγεται όρθογωνική κόγχη με μισό τόξο.

Η κύρια είσοδος του ναού βρίσκεται στή νότια πλευρά. Στή μεταγενέστερη προέκταση του ναού, στήν ίδια πλευρά, άνοίχτηκε άκόμη μία είσοδος. Στόν άνατολικό τοίχο διανοίγονται δυό όρθογώνια παράθυρα, ένα στόν ήμικύλινδρο τής κόγχης και ένα ψηλά στό τριγωνικό άέτωμα. Ένα άκόμη παράθυρο ύπάρχει στή βόρεια πλευρά.

Τό δάπεδο του ναού είναι στρωμένο με πλά-

κες από κυπριακό γυψομάρμαρο.

Τό ξυλόγλυπτο εικονοστάσιο κατασκευάστηκε τό 1913 από τόν Στυλιανό Δ. Ταλιαδώρο από τό χωριό Μονή. Στο εικονοστάσιο ήταν τοποθετημένες τέσσερεις δεσποτικές εικόνες και έννέα εικόνες από τή σειρά του Δωδεκάορτου. Στή θέση του στό εικονοστάσιο σώθηκε έπιστύλιο με μετάλλια, στά όποια άπεικονίζονται σέ κακή κατάσταση διατήρησης όρισμένοι από τούς δώδεκα Άποστόλους.

Στόν βόρειο τοίχο σέ ειδικά κατασκευασμένο τοξωτό άνοιγμα ήταν τοποθετημένη ή εικόνα του ένθρονου άγίου Ίωάννη του Έλεήμονος, διαστάσεων 103x106 εκ. (1748, με έπιζωγράφιση του 1853), ή σημαντικότε-

ρη πού υπήρχε στόν ναό. Σύμφωνα με τήν άφιερωματική έπιγραφή ή εικόνα ιστορήθηκε από τόν ιερομόναχο Ίωαννίκιο με δαπάνη του άρχιεπισκόπου Κύπρου (1734-1759) Φιλοθέου.

Οί ύπολοιπες εικόνες από τή Βίβλα

χρονολογούνται από τόν 18ο έως και τά μέσα του 20ου αιώνα και προέρχονται από κυπριακά άγιογραφικά εργαστήρια των μονών άγίου Ηρακλειδίου, συνεχιστών τής τεχνοτροπίας του Ίωάννη Κορνάρου του Κρητός, Σταυροβουνιού και Άγίου Γεωργίου Άλαμάνου. Έκτός από τίς εικόνες του χριστολογικού κύκλου, προτιμώνται θαυματοουργοί και θεραπευτές άγιοι (Άνδρέας, Θέκλα, Χαράλαμπος, Γεώργιος) και άγιοι πού προστατεύουν τούς άγρους και τά οικόσιτα πτηνά και ζώα (Τρύφων), άφου οί κάτοικοι ήταν γεωργοκτηνοτρόφοι.

Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεμεσοῦ

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρονίου Μιχαηλίδη

Η ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟ ΜΥΛΩΝΑ
ΔΕΚΑΕΤΗΣ ΧΗΡΕΙΑ
ΤΟΥ ΚΙΤΙΑΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ (1937-1947)

Ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, ὁ εἰς Λάρνακα ἀρχιμανδρίτης τῆς Μητροπόλεως Μακάριος Μαχαιριώτης διορίστηκε «Τοποτηρητεύων» καί διοίκησε τή Μητρόπολη Κιτίου μέχρι τό 1941, ὅποτε πέθανε ἀπό καρκίνο, σέ ἡλικία 56 χρονῶν.

Μετά τό θάνατο τοῦ ἀρχιμ. Μακαρίου Μαχαιριώτη, ὁ Τοποτηρητής Λεόντιος διόρισε τόν πρωτοπρεσβύτερο τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίου Λαζάρου π. Κωνσταντῖνο Συμεῶν ὡς Ἀρχιερατικό Ἐπίτροπο γιά τή Λάρνακα, ἐνῶ ὁ οἰκονόμος Σολομών Παναγίδης παρέμενε Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Λεμεσοῦ. Ὁ Πάφου Λεόντιος ἐρχόταν γιά μιά περίπου ἑβδομάδα τό μήνα στή Μητρόπολη Λάρνακος, καί γιά μιά περίπου ἑβδομάδα στή γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως στή Λεμεσό, καί ἐπιλαμβάνετο ἐπί τόπου τῶν προβλημάτων τῆς Μητροπόλεως Κιτίου.

Κατά τήν μετά τά Ὀκτωβριανά περίοδο μέχρι καί τήν ἀποκατάσταση τῆς Κυπριακῆς Ἱεραρχίας τό 1948, παρατηρήθηκε ἀνθησις τῆς χριστιανικῆς κίνησης στή Λάρνακα καί στή Λεμεσό, ὅπως καί στή Λευκωσία. Σ' αὐτό συνέβαλε καί ἡ ἀθηναϊκή Ἀδελφότης θεολόγων «Ζωή», ἡ ὁποία ἀπέστειλε στήν Κύπρο ὕστερα ἀπό αἴτηση τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας, θεολόγους-ιεροκλήρυκες τῆς, οἱ ὁποῖοι καί βοήθησαν τήν κατηχητική κίνηση.

Ἡ ἀνθησις στή θρησκευτική κίνηση πού παρατηρήθηκε στή Λεμεσό, εἶχε κέντρο τόν ἱ. ναό Ἁγίας Τριάδος καί πρωτεργάτη τόν Οἰκονόμο τοῦ ναοῦ Σολομώντα Παναγίδη, τοῦ ὁποῖου ἡ δράση ἐκάλυψε τήν πε-

ρίοδο 1933-1953. Ὁ πατήρ Σολομών ἵδρυσε τό πρῶτο στήν Κύπρο Κατηχητικό σχολεῖο (1933), εἰσήγαγε τό θεσμό τῶν Χριστιανικῶν Κατασκηνώσεων (1937), καί θεμελίωσε τήν πρώτη στόν τόπο μας χριστιανική ὀργάνωση νέων, τήν ΟΧΕΝ Λεμεσοῦ (1939). Ὑπῆρξε ἐξαιρετος παιδαγωγός, ἱεροκλήρυκας καί ἐξομολόγος, ὀργάνωσε τή φιλανθρωπία καί ἵδρυσε Νυκτερινή Σχολή γιά τά ἐργαζόμενα παιδιά τῆς Λεμεσοῦ. Ἄφησε πολύ ἔντονη τή σφραγίδα του στή θρησκευτική ζωή τῆς Λεμεσοῦ, καί σήμερα τή μνήμη του διαιώνιζει τό ἐκεῖ «Ἴδρυμα Σολομώντος Παναγίδη».

Ἐκτός ὅμως ἀπό τούς τομεῖς δράσης τοῦ πατρός Σ. Παναγίδη, λειτουργοῦσε ἀπό τά μέσα τῆς δεκαετίας 1930-1940 καί ἡ «Ἐνωσις Ὀρθοδόξων Λεμεσοῦ “Εὐσέβει» (ἢ «Σύλλογος Ὀρθοδόξου Ἀδελφότητος “Εὐσέβεια“»), ἡ ὁποία ἐστεγάζετο στό συνοδικό τοῦ ἱ. ναοῦ Καθολικῆς καί ἡ ὁποία διοργάνωνε θρησκευτικές ὁμιλίες, ἐνίσχυε τά Κατηχητικά, διένειμε θρησκευτικά ἔντυπα, καί γενικά «κατέβαλλε προσπαθείας διά τήν ἀνόρθωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος». Κατά τά ἔτη 1936-38 ἐξέδιδε καί 4σέλιδο ἢ 8σέλιδο ἔντυπο, μέ τόν τίτλο «Ὀρθόδοξος Χριστιανική Ἀδελφότης Εὐσέβεια».

Ὅπως ἀναφέρεται στό ὑπ' ἀρ. 11 (Ἀπρίλιος 1937) ἔντυπο τοῦ Συλλόγου : «Ἡ Ἐνωσις Ὀρθοδόξων Λεμεσοῦ γνωστή ὑπό τό ὄνομα “Εὐσέβεια“, ἀθόρυβα ἀπό τῶν ἐτῶν καταβάλλει προσπαθείας διά τήν ἀνόρθωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Διοργάνωσε θρησκευτικῆς ὁμιλίας, ἐνεθάρρυνε τό ἔργον τῶν Κατηχητικῶν σχολείων, ἐξέδωκε καί ἐξακολουθεῖ νά ἐκδίδει φυλλάδια θρησκευτικά, τά ὁποῖα κατά χιλιάδας διανέμει δωρεάν. Συνέβαλεν εἰς τήν καταπολέμησιν τοῦ χλιασμοῦ μέ τήν ἔκδοσιν σχετικῶν λαϊκῶν φυλλαδίων. Ἐξέδωκε

είς μικρά τεύχη συντόμους ἐκκλησιαστικάς ἀκολουθίας διά νά παρακολουθοῦν οἱ Χριστιανοί κατά τήν τέλεσίν των. Ἐκ παραλλήλου δέ ὁ ὄμιλος τῆς Εὐσεβείας ἐξήσκησεν ἀθορύβως καί τήν φιλανθρωπίαν βοηθήσας καί βοηθῶν ἀπόρους οἰκογενείας καί ἄτομα».

Παρόμοιοι θρησκευτικοί σύλλογοι ιδρύθηκαν καί σέ ἄλλες κοινότητες τῆς ἐπαρχίας, ὅπως π.χ. στόν Ὑψωνα καί στή Λόφου, ὅπου ιδρύθηκε «Ὁρθόδοξον Θρησκευτικόν Ἴδρυμα», μέ τό ἴδιο ὅπως τό πῶ πάνω ὄνομα, «Ἡ Εὐσέβεια».

Γύρω στό 1940 λειτουργοῦσε στή Λεμεσό καί ὁ «Φιλόπρωχος Ὁμιλος “Ὁ Καλός Σαμαρεΐτης“». Κατά τό χρόνο ἐκεῖνο ἔγιναν στήν πόλη, ὅπως καί στή Λευκωσία καί Λάρνακα, μέ πρωτοβουλία τῆς Ἐκκλησίας, ἐνέργειες γιά τήν πῶ συστηματική ὀργάνωση τῆς φιλανθρωπίας, μέ ἀποτέλεσμα νά ιδρυθῆ στίς 21 Μαρτίου 1940 ἡ «Ὁργάνωσις Κοινωνικῆς Προνοίας καί Ἀλληλεγγύης Λεμεσοῦ», στήν ὁποία συμμετεῖχαν ὅλα τά σωματεῖα καί ἱδρύματα τῆς πόλης. Ὄταν ὁ Μακάριος ἔγινε Μητροπολίτης Κιτίου τό 1948, ἀναδιοργάνωσε τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας πάνω σέ πῶ ἀποτελεσματικές βάσεις, ιδρύοντας τήν «Φιλόπρωχον Ἀδελφότητα Λεμεσοῦ» ἡ ὁποία ἀντικατέστησε τήν Κοινωνική Πρόνοια Λεμεσοῦ.

Μετά τήν ἔναρξη τοῦ Ἑλληνο-Ἰταλικοῦ πολέμου καταρτίστηκαν ἐπίσης, τό Νοέμβριο τοῦ 1940, μέ τήν πρωτοβουλία πάντα τῆς Ἐκκλησίας, ἐπιτροπείες πρός συλλογήν ἐράνων ὑπέρ τοῦ μαχομένου ἑλληνικοῦ στρατοῦ καί τοῦ ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Παρόμοιοι ἔρανοι ἔγιναν καί λίγα χρόνια ἀργότερα κατά τή διάρκεια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου 1946-49.

Σημαντική ἦταν, κατά τήν περίοδο αὐτή καί ἡ δράση τῆς OXEN (Ὁρθόδοξος Χριστιανική Ἐνωσις Νέων) Λεμεσοῦ, ἀφοῦ σ' αὐτήν συμμετεῖχαν οἱ πλείστοι τῶν θρησκευομένων νέων τῆς πόλης. Ἡ OXEN Λεμεσοῦ ιδρύθηκε τήν 1/10/1939. Ἀφορμή ὑπήρξε ἡ μέριμνα τοῦ πατρός Σολομώντος Παναγίδη νά συνεχιστεῖ τό κατηχητικό ἔργο

ὑπό ἄλλη μορφή, ὅταν θά ἀποφοιτοῦσαν οἱ μαθητές ἀπό τά Κατηχητικά Σχολεῖα. Ἔτσι, ὅταν οἱ πρῶτοι ἀπόφοιτοι τοῦ Ἀνωτέρου Κατηχητικοῦ θά ἀποφοιτοῦσαν τό 1939 ὕστερα ἀπό ἕξαετή φοίτηση (1933-1939), ἀπεφασίσθη, κατά τή διάρκεια τῶν θερινῶν Κατασκηνώσεων τοῦ 1938 καί 1939, ἡ ἴδρυση τῆς OXEN πού πραγματοποιήθηκε τήν 1/10/1939, σέ συνέλευση ἀποφοίτων τῶν Ἀνωτέρων Κατηχητικῶν στόν ἰ. ναῶ Ἁγίας Τριάδος, μέ πρόεδρο καί πνευματικό καθοδηγητή τόν πατέρα Σολομώντα Παναγίδη.

Ἡ πρώτη δεκαετία ὑπῆρξε καί ἡ πῶ σημαντική γιά τή δράση τῆς OXEN, ἡ ὁποία εὐνοήθηκε καί ἀπό ἀπόψεως ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ διότι, λόγω τοῦ Παγκοσμίου Πολέμου, οἱ ἀπόφοιτοι τῶν Σχολείων καί τῶν Κατηχητικῶν δέν μποροῦσαν νά μεταβοῦν στό ἐξωτερικό γιά σπουδές. Ἔτσι, ἡ OXEN Λεμεσοῦ περιλάμβανε στούς κόλπους της ἕνα μεγάλο μέρος τῆς νεολαίας τῆς πόλης.

Στήν ἀρχή ἡ OXEN στεγάστηκε σέ μιά αἶθουσα στόν περίβολο τοῦ παλαιοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος (πού, ὡς μετόχι τῆς ἰ. μονῆς Χρυσορροιατίσσης παλαιότερα, εἶχε γύρω γύρω κελλιά). Σύντομα ὅμως, λόγω ἀνεπάρκειας τοῦ χώρου, μετακινήθηκε σέ διάφορα ἄλλα οἰκῆματα μέχρι πού τό 1960 κατέληξε πάλιν ὀριστικά στήν Ἁγία Τριάδα. Συγκεκριμμένα, κατά τήν περίοδο 1950-1955 στεγάστηκε στόν τρίτο ὄροφο κτιρίου τοῦ Κληροδοτήματος Στεφανῆ Λανίτη, στό κέντρο τῆς Λεμεσοῦ, πληρώνοντας στό ἐν λόγω Κληροδοτήμα ἐτήσιο ἐνοίκιο £25. Κατά τήν ἐπόμενη τετραετία 1955-1958 στεγάστηκε στήν ὁδό Θέμιδος, σέ οἰκῆμα ιδιοκτησίας τοῦ ἰ. ναοῦ Ἁγίας Νάπας, καί τό 1959 σέ ἕνα ἀπό τά σπίτια τοῦ περιβόλου τοῦ ἐν λόγω ναοῦ. Τέλος, κατά τό 1958/60 κτίστηκε ἰδιόκτητο πλέον οἰκῆμα στόν περίβολο τοῦ ἰ. ναοῦ Ἁγίας Τριάδος, στό ὁποῖο ἡ OXEN μεταφέρθηκε μόνιμα πᾶ, καί τό ὁποῖο οἰκῆμα λειτουργεῖ μέχρι σήμερα. Γιά τήν ἱστορική ἀκρίβεια, τό 1957/8 κτίστηκε τό ἰσόγειο μέ δαπάνες τῆς ἐκκλησίας, καί τό 1960 κτίστηκε τό ἀνώγειο μέ δαπάνες τῆς μοναχῆς Σοφίας Τσίρου.

Θεΐες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Ἀθανασίου

ΤΡΙΤΗ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Ὁ Πανιερωτάτος Μητροπολίτης Λεμεσού κ. Ἀθανάσιος χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ Πάνω Πολεμιδιῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Συμβούλου Χριστοῦ.

ΠΕΜΠΤΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ἱερά μονή Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό ἁγίου Σάββα Ὑψωνα.

ΣΑΒΒΑΤΟ 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στήν ἱερά μονή ἁγίας Σκέπης Solan Γαλλίας συγχοροστατούντων τῶν σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ, Αὐστρίας κ. Ἀρσενίου, Νέας Κρήνης κ. Ἰουστίνου καί τῶν θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Ῥηγίου κ. Εἰρηναίου καί Μελιτηνῆς κ. Μαξίμου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Πολυαρχιερατικό Συλλεΐτουργο στήν ἱερά μονή ἁγίας Σκέπης Solan Γαλλίας, προεξάρχοντος τοῦ μητροπολίτου Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ καί συλλειτουργούντων τῶν Μητροπολιτῶν Αὐστρίας κ. Ἀρσενίου, Νέας Κρήνης κ. Ἰουστίνου καί τῶν θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Ῥηγίου κ. Εἰρηναίου καί Μελιτηνῆς κ. Μαξίμου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Φραγκοῦδη Λεμεσοῦ. Κατά τή διάρκεια τῆς Θ.Λειτουργίας χειροθέτησε σέ πρωτοπρεσβύτερο τόν π. Ἀνδρέα Σχιλάντζε.

ΠΕΜΠΤΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ στόν Μονοβόλιο.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή

Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητος Παρεκκλησιάς.

ΣΑΒΒΑΤΟ 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου τῆς κοινότητος Κυπερούνας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίων Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου καί Ἁγίου Παΐσιου τοῦ Ἁγιορείτου Λεμεσοῦ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συγχοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ Πολυαρχιερατικοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς Λεμεσοῦ, χοροστατούντος τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β' καί συγχοροστατούντων τῶν σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ναϊρόμπι κ. Μακαρίου καί Γουϊνέας κ. Γεωργίου καί τῶν Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Νιτρίας κ. Νικοδήμου καί Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

ΤΡΙΤΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Πατριαρχικό Συλλεΐτουργο στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου Β' καί συλλειτουργούντων τῶν σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ναϊρόμπι κ. Μακαρίου καί Γουϊνέας κ. Γεωργίου καί τῶν Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Νιτρίας κ. Νικοδήμου καί Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στήν ἱερά μονή Παναγίας Σφαλαγγιωτίσσης.

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Χρυσελεύσης τῆς κοινότη-

Ἰουλίου, Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου καὶ Οκτωβρίου

τας Φοινικαριῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος τῆς κοινότητας Μοναγρουλλίου, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας χειροθέτησε σὲ πνευματικό τόν π. Γεώργιο Κόρτα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης στὴν ἱερά μονὴ Παναγίας Ἄμρους.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Στυλιανοῦ Συνοικισμοῦ Λινόπετρας.

ΠΕΜΠΤΗ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ Πάνω Πολεμιδιῶν.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συγχοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα Μέσα Γειτονιάς, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰασίου καὶ Μητροπολίτου Μολδαβίας καὶ Μπουκοβίνας κ. Θεοφάνους.

ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σὲ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα Χαράκη, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰασίου καὶ Μητροπολίτου Μολδαβίας καὶ Μπουκοβίνας κ. Θεοφάνους.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σὲ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο στὸν καθεδρικό ναό Ἁγίας Νάπας, συλλειτουργοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἰασίου καὶ Μητροπολίτου Μολδαβίας καὶ Μπουκοβίνας κ. Θεοφάνους.

ΤΡΙΤΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Βαρβάρας Ζακακίου.

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ

Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σάββα Ὑψωνα.

Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Πολεμιδιῶν

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό Ἁγίας Ἄννης τῆς κοινότητος Σπιταλίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σπυρίδωνος.

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου στὴν κοινότητα Μουτταγιάκας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου Λεμεσοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸ ἱερό παρεκκλήσιο τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φραμακολυτρίας Κάτω Πολεμιδιῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸ μητροπολιτικό παρεκκλήσιο τῆς ἁγίας Σκέπης, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας ἔκειρε μοναχό τόν π. Τυχικό.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸ μητροπολιτικό παρεκκλήσιο τῆς ἁγίας Σκέπης.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό ἁγίας Μαρίας τῆς κοινότητος Ψεματισμένου.

Θεΐες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κύριος Νικόλαος τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδιστοῦ τῆς κοινότητας Πελενδρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό ἱερό ναό Ἁγίας Νάπας Λεμεσοῦ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίων Ἀνδρονίκου καί Ἀθανασίας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Θεράποντος τῆς ὁμώνυμης κοινότητας.

ΠΕΜΠΤΗ 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Λουκά, Ἁγίας Μαρίνας καί Ἁγίου Θύρσου συνοικισμού Ἁγίου Ἀθανασίου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Λουκά τῆς κοινότητας Κολοσσίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλων Πέτρου καί Παύλου καί Ἁγίου Ἀρτεμίου.

ΤΡΙΤΗ 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν ἱερό ναό Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στό πανηγυρίζον προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Σύμβουλα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Συλίκου.

ΠΕΜΠΤΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Σουνίου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Ἀρμενοχωρίου.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νεκταρίου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Μηνᾶ.

Συγχοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινου στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου Ἁγίου τῆς Λεμεσοῦ, μετά τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου, τῶν Σεβασμωτάτων Μητροπολιτῶν Κέννας κ. Μακαρίου, Γουϊνέας κ. Γεωργίου, τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Νιτρίας κ. Νικοδήμου.

ΤΡΙΤΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμετέσχε σέ Πατριαρχικό Συλλεΐτουργο στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου Ἁγίου τῆς Λεμεσοῦ, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου καί συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμωτάτων Μητροπολιτῶν Κέννας κ. Μακαρίου, Γουϊνέας κ. Γεωργίου, τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Νιτρίας κ. Νικοδήμου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γε-

Ἰουλίου, Σεπτεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου

ωργίου τῆς κοινότητας Ἀκαπνοῦς.

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας τῆς κοινότητας Ἀγροῦ.

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Χρυσαιφυλιώτισσας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό Ἁγίου Δημητρίου τῆς κοινότητας Βάσας Σανίδας.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Αἰκατερίνης τῆς ἱερᾶς μονῆς Παναγίας Ἀμροῦς.

ΤΡΙΤΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Στυλιανοῦ Λινόπετρας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέου Χαράκη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέα Χαράκη, κατά τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε σὲ πρεσβύτερο τὸν διάκονο Νικόλαο Ἰωάννου.

Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία κατά τὴ διάρκεια ἀγρυπνίας στὸν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΤΡΙΤΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίας Βαρβάρας τῆς κοινότητας Ἁγίου Τύχωνος.

ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίας Βαρβάρας Ζακακίου.

Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σάββα Ὑψωνα.

ΠΕΜΠΤΗ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τὴν ἡμέρα αὐτή, ἡμέρα κατά τὴν ὁποία ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος ἄγει τὰ ὀνομαστήρια του, προεξήρχε Ἀρχιερατικοῦ Συλλεΐτουργου, πού τελέστηκε στὸν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ, συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Λήδρας κ. Ἐπιφανίου. Ἀκολούθως δέχθηκε στὸν Μητροπολιτικό Οἶκο τίς εὐχές τῶν ἐπισήμων, τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλης καὶ πλήθους πιστῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου τῆς κοινότητας Ἄλασσας.

Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία κατά τὴ διάρκεια ἀγρυπνίας στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης παρά τὸν Ἅγιο Τύχωνα.

ΠΕΜΠΤΗ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σπυρίδωνα.

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου Λεμεσοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου τῆς κοινότητας Μουτταγιάκας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὴν ἱερά μονή Ἁγίου Νικολάου τῶν γάτων.

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν ἱερό ναό τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως τῆς κοινότητας Ἀσωμάτου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τὴ Θεία Λειτουργία στὸν πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος.

Ἐκκλησιαστικά Δρώμενα

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Μέ θρησκευτική κατάνυξη πραγματοποιήθηκε τήν Τριτη 1η Ὀκτωβρίου, ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή ἀντιγράφου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου στόν ι.ν. Τιμίου Σταυροῦ Πάνω Πολεμιδιών. Τόν Τίμιο Σταυρό, ὁ ὁποῖος περιέχει Τίμιο Εὐλο, ἐκόμισε ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, Γέροντας Ἐφραΐμ, καί τόν ὑποδέχτηκε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος. Μετά τήν ὑποδοχή ἀκολούθησε δέηση στόν ναό. Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας εὐχαρίστησε ἐκ βάθους καρδίας τόν ἅγιο Καθηγούμενο καί τούς δωρητές τοῦ Σταυροῦ. Στή συνέχεια παρασημοφόρησε μέ τόν Χρυσό Σταυρό τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος τούς δωρητές Νικίτα καί Ναταλία Chaplin.

Μέσα στά πλαίσια τῶν ἐορτασμῶν τῶν 1400 χρόνων ἀπό τή μακαρία κοίμηση τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς πόλεώς μας, τήν Πέμπτη 3 Ὀκτωβρίου προσκλήθηκε ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο γιά νά μιλήσει πρὸς τούς ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεώς μας, ὁ Πανοσιολογιώτατος Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου Ἀρχιμανδρίτης Ἐφραΐμ. Ὁ γέροντας Ἐφραΐμ μίλησε στούς ἱερεῖς μέ πολλή ἀγάπη γιά τό μυστήριο τῆς ἱερωσύνης.

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 4 Ὀκτωβρίου, από τό Ἰνστιτούτο «Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός», τό ὄποιο τελεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου, σέ συνεργασία μέ τή Μητρόπολή μας, ἡ παράσταση: «Παναγία, ἡ Μητέρα τοῦ Φωτός», ἕνα σύγχρονο ὁρατόριο τοῦ Γιώργου Θεοφάνους, στό Κηποθέατρο Λεμεσοῦ. Ἡ παράσταση καθήλωσε τούς παρευρισκομένους, οἱ ὁποῖοι κατέκλυσαν τόν χώρο τοῦ Κηποθέατρου. Μεταξύ τῶν παρευρισκομένων ἦταν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθούντος κ. Νικόλαος, ὁ Ἐντιμος Ὑπουργός Παιδείας καί Πολιτισμοῦ κ. Κώστας Χαμπιαούρης, Βουλευτές, Δημοτικοί Σύμβουλοι, ἐπίσημοι

προσκεκλημένοι καί πλῆθος κόσμος. Ἀξιοσημεῖωτο εἶναι ὅτι ἡ μουσική ἐκτελέστηκε ἀπό Συμφωνική ὀρχήστρα, καί ἄλλα μουσικά σύνολα καί συμμετοχή γνωστών μοναδικῶν ἐρμηνευτῶν κλασικοῦ, παραδοσιακοῦ καί ἐντέχνου ρεπερτορίου. Μεταξύ αὐτῶν συμμετεῖχε καί ἡ Βυζαντινή Χορωδία τῆς Μητροπόλεώς μας «Ρωμανός ὁ Μελωδός» μέ χοροῶρη τόν Πρωτ. Νικόλαο Λυμπουρίδη. Τόν συντονισμό καί τήν ὄλη ὀργάνωση τοῦ ὁρατορίου εἶχε ὁ Ἀρχιμανδρίτης τῆς Μητροπόλεώς μας, π. Χρυσόστομος.

Μέ κατάνυξη καί σύμφωνα μέ τό ἀγιορειτικό τυπικό ἐτελέστησαν στίς 13 Ὀκτωβρίου τά ἐγκαίνια τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Σκέπης Σολάν στή Νότια Γαλλία (Μετόχι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἁγίου Ὁρους). Προεξήρχε ὁ Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ, ἐνώ μεταξύ

άλλων Αρχιερέων συλλειτουργήσε καί ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος. Συλλειτουργήσαν ἐπίσης Ἴγούμενοι καί πατέρες ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος, τή Γαλλία, τήν Κύπρο καί τήν Ἑλλάδα.

Μέσα στά πλαίσια τῶν ἐορτασμῶν τῶν 1400 χρόνων ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς πόλεώς μας, προσκλήθηκε ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας γιά νά μιλήσει, ὁ Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος. Τήν Πέμπτη 17 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμώτατος μίλησε σέ ιερατική σύναξη, ἐνδύ τό βράδυ τῆς ἴδιας μέρας πραγματοποίησε ὁμιλία στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεώς μας.

Μεγαλοπρεπῶς καί πανηγυρικά ἐορτάστηκε ἡ ἐορτή τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί ἡ Ἐθνική Ἐορτή τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 στή Μητρόπολή μας, μέ ἐπίκεντρο τῶν ἐορτασμῶν τόν Καθεδρικό ἱερό ναό Ἁγίας Νάπας. Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς πραγματοποιήθηκε ὑποδοχή τεμαχίου ἐκ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στόν ἱερό

Καθεδρικό ναό Ἁγίας Νάπας. Στόν Πανηγυρικό ἑσπερινό προεξήρχε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Φιλόθεος μέ τή συμμετοχή πλειάδας ιερέων τῆς Μητροπόλεώς μας. Τήν κυριώνυμο μέρα, τελέστηκε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βόστρων κ. Τιμοθέου, Ἐξαρχου τοῦ Παναγίου Τάφου. Μέ τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας τελέστηκε πανηγυρική Δοξολογία γιά τήν Ἐθνική Ἐορτή τοῦ 1940. Τήν Κυπριακή Κυβέρνηση ἐκπροσώπησε ὁ ἔντιμος Ὑπουργός Οἰκονομικῶν κ. Χάρης Γεωργιάδης, ἐνώ τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐκφώνησε ὁ Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Μητροπό-

λεώς μας, Πρωτ. Μιχαήλ Βοσκόκ. Στή συνέχεια ἀκολούθησε κατάθεση στεφάνων στό Μνημεῖο Ἡρώων (Πλατεία Ἡρώων), ἀπό τόν Σεβασμιώτατο, ἐπίσημους, παλαιούς πολεμιστές, κόμματα, σωματεία καί ὀργανώσεις καί ἀπόδοση τιμῶν ἀπό τμήμα τῆς Ἐθνικῆς Φρουράς, μέ τή συνοδεία τῆς φιλαρμονικῆς τοῦ Λανιτείου. Ἀποκορύφωμα τῶν ἐορτασμῶν ἦταν ἡ παρέλαση κατά μήκος τῆς Λεωφόρου Μακαρίου Γ', κατά τήν ὁποία παρέλασαν παλαιοί πολεμιστές, σωματεία, φοιτητές, μαθητές Μέσης Ἐκπαίδευσης, τμήματα τῆς Πολιτικῆς Ἄμυνας καί τῆς Ἐθνικῆς Φρουράς καί ἄλλοι.

Μέ ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε τό Ἐπιστημονικό Συνέδριο, τό ὁποῖο διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας σέ συνεργασία μέ τό Τμήμα Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Λευκωσίας, μέσα στά πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων γιά τόν Πολιοῦχο Ἅγιο τῆς Μητροπόλεώς μας, Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα καί τά 1400 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του, μέ θέμα: «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων. Ἱστορία, Θεολογία, Πνευματική Ζωή». Τό Συνέδριο πραγματοποιήθηκε τό διήμερο 1-2 Νοεμβρίου στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ.

Τό Συνέδριο ἄρχισε μέ εἰσαγωγική ὁμιλία ἀπό τόν κ. Νίκο Νικολαΐδη, Ὁμότιμο Καθηγητή Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καί Καθηγητή Τμήματος Θεολογίας Πανεπιστημίου Λευκωσίας. Κατά τή διάρκεια τοῦ Συνεδρίου μίλησαν οἱ: Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας κ. Χριστοφόρος, κ. Σωτήρης Δεσπότης, Πρόεδρος Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Θρησκευολογίας Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κ. Ἀνέστης

Κεσελόπουλος, Όμοτιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας Πανεπιστημίου Λευκωσίας, κ. Αντωνία Γιαννούλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου, κ. Απόστολος Νικολαΐδης, Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Χρήστος Οικονόμου, τ. Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ. και Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας Πανεπιστημίου Λευκωσίας, κ. Δημοσθένης Κακλαμάνος, Έπίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κ. Θεόδωρος Γιάγκου, Κοσμήτορας Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στο τέλος παρουσιάστηκαν τά συμπεράσματα του Συνεδρίου από τον Πανοσιολογίωτατο Αρχιμανδρίτη π. Φιλόθεο.

Κατόπιν προσκλήσεως του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αργολίδος κ. Νεκταρίου, ο Μητροπολίτης μας κ. Αθανάσιος ήταν όμιλητής στη Σχολή Γονέων της Μητροπόλεως Αργολίδος. Η όμιλία πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 5 Νοεμβρίου, με θέμα: «Γονείς κατ' εικόνα Θεού». Τόν Μητροπολίτη μας υποδέχθηκε ο Μητροπολίτης Αργολίδος κ. Νεκτάριος, ο οποίος τον ευχαρίστησε για τον κόπο που έκανε να μεταβεί στην Αργολίδα και να μιλήσει στη Σχολή Γονέων. Ο Μητροπολίτης μας, εξέφρασε την ευχαρίστησή του να είναι όμιλητής στην εκδήλωση αυτή και να συναντηθεί με τον πιστό λαό της Μητροπόλεως Αργολίδος. Επίσης ο Πανιερώτατος επισκέφθηκε τον νεόδμητο ιερό ναό και τό μουσείο του Άγ. Λουκά του ιατρού.

Τήν Τρίτη 5 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία ή φιλανθρωπική συναυλία, “Απόψε μυρίζει Γιασεμί”, που συνδιοργάνωσαν τό Πολυδύναμο Κέντρο Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών Λεμεσού «Άγιος Ιωάννης ό Έλεήμων», ή Φιλόπρωχος Αδελφότητα της Ίεράς Μητρόπολης Λεμεσού και τό ΤΕ.ΠΑ.Κ. Στη συναυλία τραγούδησε ή κ. Βασιλική Χατζηαδάμου μαζί με τό μουσικό της Σχήμα. Η εκδήλωση τελούσε υπό τήν αιγίδα της Ύπουργού Έργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Ζέτας Αιμιλιανίδου. Τά έσοδα από τή συναυλία διατέθηκαν για τό Γεύμα Απόρων της Μητροπόλεώς μας.

Μέ επιτυχία πραγματοποιήθηκε τό Δ' Ἐπιστημονικό Συνέδριο: “Ἡ Λεμεσός στά βάρη τῶν αἰῶνων”, τό ὅποιο διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ, μέσα στά πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων γιά τόν Πολιοῦχο Ἅγιο τῆς Μητροπόλεώς μας, Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα. Τό εἰδικό θέμα τοῦ Δ' Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου ἦταν: “Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, 1400 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του”. Τό Συνέδριο πραγματοποιήθηκε τό διήμερο 8-9 Νοεμβρίου στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεώς μας. Τούς συνέδρους καλωσόρισε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχ. π. Χρυσόστομος Κωνσταντίνου, ἐκ μέρους τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐνώ τά συμπεράσματα παρουσιάστηκαν ἀπό τόν πρόεδρο τοῦ Συνεδρίου, καθηγητή Δημήτριο Τριανταφυλλόπουλο. Τό κλείσιμο τοῦ συνεδρίου ἔκανε ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθούντος κ. Νικόλαος, τήν Κυριακή 10 Νοεμβρίου συμμετείχε στό Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο, μέ ἀφορμή τό Χρυσό Ἰωβηλαῖο (50 χρόνια) Ἱερωσύνης καί τό Ἀργυρό Ἰωβηλαῖο (25 χρόνια) Ἀρχιερωσύνης τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας κ. Παντελεήμονος, στόν Παλαιό Μητροπολιτικό ναό τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Παύλου καί Πέτρου Βεροίας. Τοῦ Συλλεῖτουργοῦ προεξήρχε ὁ ἑορτάζων τίς δύο ἐπετεῖους του, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας κ. Παντελεήμων.

Στήν Ἱερά Μητρόπολή μας ἔφτασε τήν Κυριακή 10 Νοεμβρίου, ὁ Μακαριώτατος Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικήs κ. Θεόδωρος Β', γιά τούς ἑορτασμούς τοῦ Πολιοῦχοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος. Ὁ Μακαριώτατος συνοδευόμενος ἀπό Ἱεράρχες τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καί τόν Ποιμενάρχη μας κ. Ἀθανάσιο πραγματοποίησε ἐπίσκε-

ψη στην Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμού. Ὁ Μακαριώτατος εὐχαρίστησε τόν Ἡγούμενο Ἀρχιμ. Παΐσιο καί τήν ἀδελφότητα γιά τή θερμή ὑποδοχή, καί ἐξέφρασε τή χαρά του πού βρίσκεται στήν Ι.Μ. Λεμεσοῦ, γιά νά προεξάρχει στους ἑορτασμούς τοῦ Πολιούχου Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος.

Μέ τήν πρέπουσα μεγαλοπρέπεια καί τιμή τελέστηκαν τό διήμερο 11 καί 12 Νοεμβρίου, οἱ πανηγυρικοί ἑορτασμοί ἐπί τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου καί προστάτου τῆς πόλεώς μας, στόν ὁμώνυμο ναό τοῦ Ἁγίου. Τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ καί τῆς Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος καί συμμετείχαν οἱ Σεβασμώτατοι

Μητροπολίτες Κένυας κ. Μακάριος, Γουϊνέας κ. Γεώργιος, Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος καί οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Νιτρίας κ. Νικόδημος καί Ἀμαθούντος κ. Νικόλαος. Τά ψαλτήρια κόσμησε ἡ χορωδία τῆς Μητροπόλεώς μας “Ρωμανός ὁ Μελωδός”. Παρόντες στίς ἀκολουθίες ἦταν ὁ δήμαρχος Λεμεσοῦ κ. Νίκος Νικολαΐδης καί ἄλλοι ἐπίσημοι. Πλήθος πιστῶν συμμετείχε στίς ἀκολουθίες γιά νά εὐχαριστήσῃ τόν προστάτη τῆς πόλεώς μας.

Τό βράδυ τής ἴδιας ἡμέρας ἡ Μητρόπολή μας πραγματοποίησε ἐκδήλωση πρὸς τιμὴ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου, ἀφιερωμένη στόν Πολιοῦχο Ἅγιο τής πόλεώς μας, Ἅγιο Ἰωάννη τόν Ἐλεήμονα, στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τής Μητροπόλεώς μας. Στήν ὁμιλία του ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀναφέρθηκε στό ἔργο πού πραγματοποιεῖται στόν χώρο τής Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς στήν Ἀφρική, γιά τίς

δυσκολίες, τίς θυσίες καί τοὺς κόπους τοὺς ὁποίους καταβάλλει τόσο αὐτός ὅσο καί οἱ συνεργάτες του, γιά νά διαδοθεῖ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ στόν χώρο τής Ἱεραποστολῆς. Ὁ Μακαριώτατος ἐπέδωσε στόν Προϊστάμενο τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Ἐλεήμονος, τό κριάτο (δεύτερο ἐπιτραχήλιο) πού ἐνδύεται ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κατά τή διάρκεια τής Θείας Λειτουργίας. Τό ἐπιτραχήλιο αὐτό ζήτησε ὁ Μακαριώτατος νά τό τοποθετήσουν στήν ἐφέστιο εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη πού βρίσκεται στόν ναό, γιά νά εὐλογεῖ ὁ Ἅγιος τήν πόλη τής Λεμεσοῦ, ἀλλά καί γιά νά ἀποστέλλει τήν εὐλογία καί

τή χάρη του στό ἔργο τής Ὁρθόδοξης Ἱεραποστολῆς στήν Ἀφρικανική Ἥπειρο. Στή συνέχεια παρουσιάστηκε πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα, τό ὁποῖο ἐτοίμασε ἡ Β. Διευθύντρια καί Ὑπεύθυνη τῶν Κατασκευῶσεων τής Μητροπόλεώς μας κ. Μαργαρίτα Κωστή καί συμμετείχαν τά παιδιά τῶν Κατηχητικῶν Συνάξεων τής Μητροπόλεως μας. Τήν ἐκδήλωση ἔκλεισε μέ τίς εὐχαριστίες του ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος.

Ἡ Μητρόπολη Λεμεσοῦ μαζί μέ τίς Μητροπόλεις Κύκκου καί Τυλληρίας, Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς καί τό Συνοδικό Γραφεῖο Μοναχισμοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας διοργάνωσαν τό Β΄ Μοναστικό Συνέδριο μέ θέμα: «Μοναχισμός καί σύγχρονος κόσμος», πού πραγματοποιήθηκε στό Συνοδικό τοῦ Μετοχίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου «Ἅγιος Προκόπιος» στή Λευκωσία, τήν Πέμπτη 28 καί τήν Παρασκευή 29 Νοεμβρίου. Τά Συνέδρια αὐτά ἀποσκοποῦν στήν περαιτέρω ἐπιμόρφωση καί μελέτη τῶν τοπικῶν Μοναστικῶν παραδόσεων τοῦ Σλαβικοῦ καί τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου.

Ἀνάμεσα στούς ὁμιλητές ἦταν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τό θέμα: «Ἡ ἐσωτερική ζωή τοῦ Μοναχοῦ στή σημερινή πραγματικότητα». Τό Συνέδριο τό παρακολούθησαν Ἐπίσκοποι, Ἡγούμενοι ἀνδρῶν καί γυναικείων κοινοβιακῶν Μονῶν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου.

Μέ Ἐκκλησιαστική λαμπρότητα καί κατάνυξη ἐορτάσθηκε στήν Ἱερά Μητρόπολή μας ἡ σεβασμία μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρός ἡμῶν Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, ἡμέρα κατὰ τήν ὁποία ἄγει τά σεπτά ὀνομαστήριά του ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος. Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς τελέστηκε μέγας πανηγυρικός ἐσπερινός στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου, συγχοροστατοῦντος τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κωνσταντίας κ. Βασιλείου καί τῆ συμμετοχή ἱερέων τῆς Μητροπόλεως καί πλήθους

πιστῶν. Ἀνήμερα τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου, ὁ Θεοφιλέστατος προεξήρχε τῆς πανηγυρικής Θείας Λειτουργίας στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Λήδρας κ. Ἐπιφανίου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μαχαιρᾶ. Τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐκφώνησε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης τῆς Μητροπόλεώς μας, π. Χρυσόστομος. Παρέστησαν μεταξύ ἄλλων ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ, Πολιτειακοί ἀξι-

ωματούχοι, εκπρόσωποι του στρατού και της Αστυνομίας και των σχολείων της Έπαρχίας μας. Μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας και καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας ο Θεοφιλέστατος δέχθηκε τις ευχές των πιστών στον Μητροπολιτικό Οίκο.

Με κάθε επισημότητα πραγματοποιήθηκε η ύποδοχή αρχαίας Εικόνας του Άγιου Νικολάου, την Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου, στον όμώνυμο ιερό ναό στην περιοχή Κάτω Πολεμιδιών. Μετά την ύποδοχή ακολούθησε πανηγυρικός έσπερινός χοροστατούντος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Αθανασίου. Την επομένη, τελέστηκε στον ίδιο ιερό ναό Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Αθανασίου.

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος η Χριστουγεννιάτικη Συναυλία, πού διοργανώνει κάθε χρόνο τέτοιες μέρες η Μητρόπολή μας, με την ευκαιρία της έορτης των Χριστουγέννων. Φέτος η συναυλία είχε τίτλο: «Χριστούγεννα παντού» και πραγματοποιήθηκε στο Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο, τή Δευτέρα 23 Δεκεμβρίου. Ή συναυλία περιλάμβα-

νε εκκλησιαστικούς ύμνους και χριστουγεννιάτικα κάλαντα απ' όλα τά μέρη τής Ελλάδας, μαζί μέ στιγμιότυπα από τήν καθημερινή ζωή και τά βιώματα τών γιορτινών ημερών. Τό πνεύμα τών Χριστουγέννων τής καθ' ήμάς ανατολής ξαναζωντάνεψε στή σκηνή μέ μουσική και θεατρικότητα. Στήν επιτυχημένη συναυλία έλαβαν μέρος ή εκκλησιαστική χορωδία «Ρωμανός ο Μελωδός», ή παραδοσιακή χορωδία νέων «Ανατολή» και τό σχήμα παραδοσιακών οργάνων τής μουσικής σχολής τής Μητροπόλεως μας, ενώ τή σκηνοθεσία ανέλαβε ή κ. Στυλιανή Δαμιανού Έλληνα. Στο τέλος τής συναυλίας άπηύθυνε σύντομο χαιρετισμό εκ μέρους τού Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας, ό Πανοσιολ. Αρχιμ. π. Χρυσόστομος.

Ό Μητροπολίτης μας κ. Αθανάσιος προεξήρχε τού Όρθρου και τής Θείας Λειτουργίας τών Χριστουγέννων στόν Μητροπολιτικό ναό τής πόλεως μας. Μέ τόν Πανιερώτατο συλλειτουργησαν ό έφημέριος του ναού π. Παντελεήμων Δαλίτης, ό Πρωτ. Παύλος Ποβαλιάεφ, έφημέριος τής ρωσικής κοινότητας στή Λεμεσό και ό διάκονος Παύλος.

Ό Έπίσκοπος Αμαθούντος κ Νικόλαος ιερούργησε στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό τής Γεννήσεως τού Χριστού στήν κοινότητα τού Άσωμάτου. Μετά τή Θεία Λειτουργία ό Θεοφιλέστατος συνοδευόμενος από τόν δήμαρχο τής πόλης μας κ. Νίκο Νικολαΐδη και άλλους έπισήμους, έπισκέφθηκε τούς άσθενείς και τό ιατρικό - νοσηλευτικό προσωπικό στό Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, γιά νά τούς εύχηθεί μέ τήν εύκαιρία τής χαρμόσυνης αύτής ήμέρας.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Ο Θεός είναι... άπαιχτος»

Έκδόσεις «Επιστροφή»

Συγγραφέας: Μητροπολίτης Αργολίδος κ. Νεκτάριος Άντωνόπουλος

Κυκλοφόρησε πρόσφατα τό βιβλίο του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αργολίδος κ Νεκταρίου με τόν πρωτότυπο τίτλο: «Ο Θεός είναι... άπαιχτος».

Τό παρουσιαζόμενο σήμερα βιβλίο του επιδιώκει περαιτέρω νά εξετάσει κάποια «άπλησίαστα» γιά τό μυαλό του ανθρώπου πράγματα, όπως γιά παράδειγμα, τά κριτήρια μέ τά όποια ό Θεός ενεργεί στόν κόσμο, πού είναι ανεξερεύνητα και όλως διαφορετικά από αυτά των ανθρώπων. Πρόθεση και προσπάθεια του συγγραφέα μέ τό βιβλίο του αυτό, είναι νά βοηθήσει τούς νέους της εποχής μας, τίς υπαρξιακές αγωνίες των όποιων γνωρίζει και έχει μελετήσει πολύ καλά, νά προσεγγίσουν τά μεγάλα και έναγώνια μεταφυσικά έρωτήματα πού τούς άπασχολούν.

Ο Θεός, δέν έρμηνεύεται ούτε προσεγγίζεται μέ τά ανθρώπινα δεδομένα, γιατί μέσα από τίς δυσκολίες, τίς

άντιξοότητες αλλά και τή δοκιμασία του θανάτου είναι Αυτός πού κατεργάζεται τή σωτηρία μας και θέτει τούς όρους και τά όρια στή ζωή μας. «Ο Θεός κρύβεται πολύ. Τόσο πολύ πού νομίζουμε ότι δέν υπάρχει. Κι εκεί πού σιωπά και κρύβεται, έμφανίζεται άθόρυβα ή μέ ένα θαυμαστό τρόπο σέ αυτούς πού δέν τόν περιμένουν».

«Άνθρωπος, ό στόχος του Θεού. Η ύποστατική άρχή στόν Άγιο Σιλουανό και στόν Γέροντα Σωφρόνιο»

Έκδόσεις: I. M. Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ

Συγγραφέας: Άρχιμ. Ζαχαρίας Ζαχάρου

Τό θέμα της ύποστατικής άρχής είναι κεντρικό στή θεολογία του γέροντος Σωφρονίου. Ο άνθρωπος πλάσθηκε έξαρχής «κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν» Θεού και έγινε στόχος της αγαθότητάς Του. Η θαυμαστή αυτή δωρεά πού έλαβε ό άνθρωπος, δηλαδή ή δυνατότητά του νά άναπτυχθεί και νά φθάσει στήν πραγμάτωση του μεγαλειώδους προορισμού του, όνομάζεται ύποστατική άρχή. Ο άνθρωπος στήν τελείωσή του γίνεται «πρόσωπο» ή άλλως «ύπόσταση», όμοιάζοντας στό Αρχέτυπό του, τόν Χριστό. Σύμφωνα μέ τή διδασκαλία του γέροντος Σωφρονίου, ή ύποστατική άρχή στόν άνθρωπο μαρτυρείται στά πρόσωπα των Αγίων, οι όποιοι έχουν επιτύχει τήν όμοίωση μέ τόν Χριστό και είναι φορείς του λόγου Του. Ώς εκ τούτου, έξηγουσε τήν ύποστατική άρχή και περιέγραφε τίς ιδιότητες του προσώπου άναφερόμενος συχνά στή ζωή και τίς γραφές του άγίου Σιλουανού.

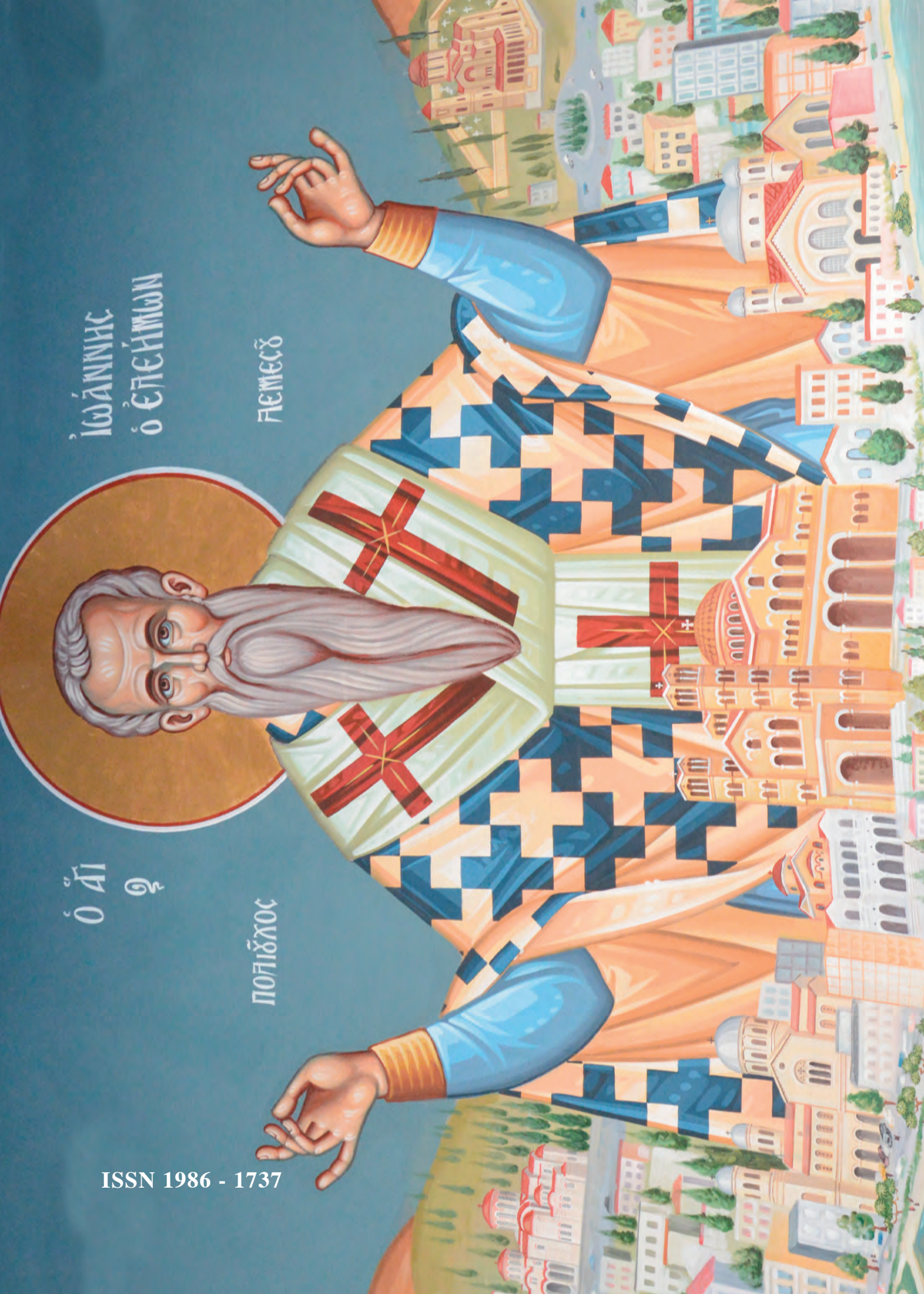
ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ (ΖΑΧΑΡΟΥ)

ΑΝΘΡΩΠΟΣ,
Ο ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ*

Η ύποστατική άρχή
στόν Άγιο Σιλουανό και
στόν Γέροντα Σωφρόνιο

Περά Σπουροπηγική Μονή Τιμίου Προδρόμου
Έσσεξ Άγγλιας

ἸΩΑΝΝΗΣ
ὁ ἘΠΕΦΩΤΩΝ

ЯВМЕНСЪ

Ὁ ἍΓΙ
ΘΩ

ΠΟΠΙΔΩΧΟΣ